Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН — 23 июнь 1971 йил, чоршанба ◆ № 143 (15.013). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 21 июнь. (ТАСС). Орбитал «Салют» станциясидаги илмий вахтанинг учинчи ҳафтаси бошланди. Экипаж дам олганидан кейин яна тадқиқот ишларига киришди.

Бутун станциядаги орбитал «Орион» астрофизика обсерваторияси билан ишлаш давом эттирилди. Ер атрофини навбатдаги айланиб учиш вақтида станцияни умуман ўнглаб олишга доир зарур операциялар бажарилганидан кейин визир системаси ёрдамида Илон изи юлдузлар туркумидаги юлдузлардан бири синчиклаб кузатилди. Автоматик қурилмалар ва кузатувчи «Орион» системаси яхши ишлади.

Ер атрофини шундан кейинги айланиб учиш вақтида астрофизика обсерваторияси ишининг кенгайтирилган программасига мувофиқ эксперимент бажарилди. Синовчи инженер В. Пацаев обсерваториянинг — бири станция корпусининг сиртида, иккинчиси — ичида жойлашган иккита юлдуз телескопи ишини айни бир вақтда пультда туриб бошқариб борди. Ҳар иккала телескоп Альфа ва Лира юлдузининг ўзига қаратилган эди. Икки телескопни айни бир маҳалда ишлатишдан кузатилган мақсад юлдузнинг ультрабинафша нурлари спектрограммасини спектрнинг ҳар хил икки диапазонида ҳосил қилишдан иборат эди. Контрол датчикларнинг кўрсатишига ва В. Пацаевнинг гапига қараганда икки телескопни биргаликда ишлатиш эксперименти муваффақиятли ўтди. Станция командири Г. Добровольский билан борт инженер В. Волковнинг станцияни белгиланган юлдузларга тўғрилаш соҳасида аниқ ва пухта ишлаганликлари бу ишни бажаришда кўп жиҳатдан ёрдам берган.

Иш куни программасини бажариш давомида бирламчи космик гамма нурларни тадқиқ қилиш давом эттирилди, станция орбитаси баландлигидаги электрон фоннинг интенсивлиги, шунингдек космик нурлар ядроларининг зарядли спектри қайд этилди.

Космонавтлар медицина тадқиқотларининг навбатдаги туркумини ўтказдилар. Станциянинг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди. Космонавтларнинг кайфияти яхши.

«Салют» илмий станциясининг учиши белгиланган программага мувофиқ давом этмоқда.

КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯ— БОШ ЙЎЛ

Механизация ва механизатор! Бу икки сўз заминида катта маъно бор. Механизация деҳқончиликнинг асосий омили, қишлоқ хўжалигида ҳисобланган маҳсулот етиштиришнинг омилкоридир. Пахтачиликни тараққий эттиришда механизация ва механизаторларнинг роли айниқса ошади. Янги ерлар ўзлаштириш, ирригация-мелиорация ишларини кўламини кенгайтириш, суғориш тармоқлари очиш, кимё мўъжизасидан фойдаланиш, ҳосилдорликни ошириш— хуллас, деҳқончилик маданиятини юксалтиришда механизация ва механизаторлар асосий кучга айланди.

КПСС XXIV съездида қишлоқ хўжалигида комплекс механизацияни кенг жорий этиш орқали интенсивлаштиришни изчил олиб бориш, кўп, таннархи арзон, сорти юқори маҳсулот етиштиришнинг янги техника воситалари қувватидан фойдаланиш коэффициентини тубдан ошириш вазифаси қўйди. Республикамиз меҳнаткашлари белгиланган вазифани шараф билан бажариш учун катта тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети яқинда Тошкент ва Сирдарё областлари пахтакорларининг пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаш юзасидан илгари сурган ташаббусини маъқуллаб қарор қабул қилдилар. Бугун газетада ана шу областлар пахтакорларининг республика партия ва ҳукумати қарорини амалга ошириш юзасидан белгилаган режалари босилмоқда. Тошкентликлар 1971 йилда давлатга топширадиган 400 минг тонна пахтанинг 250 минг тоннасини, сирдарёликлар 500 минг тонна «оқ олтин»нинг 350 минг тоннасини машиналарда терамиз, катта майдонлардаги ҳосилни қўл кучи ишлатмай йиғиб оламиз демоқдалар.

Бу ватанпарварлик мададкор машиналарга зўр умид боғлаш нишонасидир, бу колхоз ва совхозларда, «Узсельхозтехника» маҳаллий бирлашмаларида, «Голодностепстрой» системасига қарашли хўжаликларда малакали механизатор кадрлар камол топганлиги, уларнинг сафи тобора кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётганлиги намунасидир. Бултур механизаторларимиз механизмлар воситасида 1 миллион 570 минг тонна пахта териб берган бўлсалар, бу йил 2 миллион тонна пахта териш мажбуриятини олдилар. Умумхалқ курашида ташаббускор областларнинг механизаторлари байроқдорлик ролини ўйнашлари шубҳасиздир.

Ҳар бир машина мавсумда 150-200 теримчининг ишини бажаради. Тошкентликлар ва сирдарёликлар автотрактор паркларини янги терим машиналари, кўрак териш ва чувиш агрегатлари, тележкалар, механик подборшчиклар, пахта ортадиган механизмлар билан тўлдирибгина қолмасдан, уларнинг иш унумини шу йилнинг ўзидаёқ 30-40 процент оширишга аҳд қилдилар.

Тадбирлар белгилаш — ишнинг бошланиши холос. Уларни амалга ошириш учун барча машина ва механизмлар, ички резервлар ишга солиниши керак. Теримнинг тақдирини етарли билим ва малакага эга бўлган механизатор кадрлар ҳал қилади. Шунинг учун ҳам ҳар икки областда механизаторларнинг билими, малакасини ошириш, бой тажрибаларни ҳамманинг мулкига айлантириш чоралари кўриляпти. Механизаторлар сафи кенгайтирилади. Шу мақсадда собиқ механизаторлар ўз касбига қайтарилади, шофёрларнинг катта отряди, техникага даҳлдор олий ўқув юртлари, техникумларнинг талабалари, ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари, 10-синфни битирган қизлар ва йигитларнинг бир қисми механик-ҳайдовчилар сафидан ўрин олади, уларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитлар яратиб берилади.

Кун тартибида илғорлар тажрибасини кенг оммалаштириш йўли билан умумий юксалишга эришиш вазифаси турибди. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари тошкентликлар билан сирдарёликлар ташаббусини ҳамма хўжаликларга ёйишлари, теримни комплекс механизациялашга қаратилган режалар белгилашга бошчилик қилишлари лозим. Терим машиналари ремонтидан тортиб, ғўза баргини суъний тўктиришгача, мўл ҳосил тўплашдан тортиб, механик-ҳайдовчилар составини тўлдиришгача бўлган ишларнинг ҳаммаси, чеканкани механизмлар воситасида ўтказиш, йўл-кўприкларни тузатиш, хирмон жойлар ва қабул пунктларини тахт қилиб қўйиш жамоатчиликнинг диққат марказида бўлмоғи керак.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам иш тошкентликлар ва сирдарёликлар ташаббуси асосида ташкил қилиняпти деб бўлмайди. Кўпчилик областлар ва районларда терим машиналари, агрегат ва механизмларни мавсумга шайлаш суст олиб борилляпти. Янги техника воситалари харид қилиш кўнгилдагидек эмас. Ремонтда сифатга етарли эътибор берилмаяпти, фойдаланишга қабул қилинган машиналарда анча нуқсонлар аниқланяпти. Утган йили машина терими планини бажармаган районлар, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари аччиқ сабоқдан тегишли хулоса чиқариб олмаётирлар.

Теримни комплекс механизациялаш ва бу давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ишга ташкилий жиҳатдан пухта тараддуд кўриш кўп жиҳатдан «Узсельхозтехника» ҳамда унинг жойлардаги маҳаллий бирлашмалари фаолиятига боғлиқ. Лекин эҳтиёт қисмлар вақтида етказиб берилмаяпти, кўп жойларда устахоналарнинг иши икки сменага кўчирилгани йўқ. Механизаторлар тайёрлашда ҳам сусткашлиқ кўрсатиляпти. Партия ташкилотлари «Узсельхозтехника» область ва район бирлашмаларининг фаолиятини кучайтириш, нуқсонларни тугатиш тадбирларини кўришлари зарур.

Яхши ташаббус оммага, ижрочиларга етказилгандагина зўр кучга эга бўлади, меҳнат аҳлини янги зафарларга чорлайди. Партия ташкилотлари агитация ва пропаганданинг энг таъсирчан форма ҳамда методларини ишга солиб, тошкентликлар ва сирдарёликларнинг теримни комплекс механизациялашга қаратилган тадбирларини меҳнаткашларнинг онгига сингдиришлари, уларнинг куч-ғайрати, билим тажрибасини шу мақсадга бўйсундиришлари, теримни комплекс механизациялашга қаратилган резервларни ҳаракатга келтиришда бош бўлишлари лозим, ҳамма соҳада мусобақа кучайтирилиши керак.

Марказий Фарғонадаги «Комсомол» колхози пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирмоқда. Утган йили коммунист Н. Қурғонов бригадаси ҳар гектаридан 30 центнердан пахта ҳосили кўтарди. Суратда: бригадир Н. Қурғонов (ўнгда) ва тракторчи О. Ҳамрожонов культивациядан чиқарилаётган пайкаллардаги ниҳолларни кўздан кечиришмоқда.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

АНДИЖОН область саноат корхоналари коллективлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, маҳсулотни реализация қилиш ярим йиллик планини муддатидан илгари, 22 июнда бажардилар. Ой охиригача пландан ташқари 12 миллион сўмликдан кўпроқ товар маҳсулот реализация қилинади. (УзТАГ).

* * *

КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошираётган Наманган областининг меҳнаткашлари дастлабки ғалабани қўлга киритдилар, Чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашнинг асосий турлари бўйича белгиланган ярим йиллик план ортиғи билан адо этилди.

Жумладан, давлатга 3727 тонна гўшт, 11667 тонна сут, 3346 центнер жун етказиб берилди, 9 миллион ўрнига 10 миллион 340 минг дона тухум тайёрланиб, йиллик план 114,8 процент уддаланди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.
«Совет Узбекистони» мухбири.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЎҚУВИ

22 июнда Узбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия активи республика мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.

Узбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев «КПСС XXIV съезди социалистик хўжаликни юритишнинг ленинча принципларини янада ривожлантириш тўғрисида» деган мавзуда лекция ўқиди. (УзТАГ).

Расмий хабарлар

Л. И. БРЕЖНЕВ Р. РОА ГАРСИЯНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

21 июнда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўстона визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Куба Республикасининг ташқи ишлар министри ўртоқ Раул Роа Гарсияни қабул қилди.

Самимийлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Куба ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш масалаларининг кенг доираси, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинди. Суҳбатда томонларнинг қарашлари бир-бирига тўла мос эканлиги таъкидланди ҳамда Совет—Куба бузилмас муносабатлари иккала мамлакат, бутун социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг манфаатлари йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланиб ва мустаҳкамланиб бораверади, деган ишонч билдирилди. (ТАСС).

А. Н. КОСИГИН КУБА ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин СССРда расмий дўстона визит билан Совет ҳукуматининг меҳмони бўлиб турган Куба ташқи ишлар министри Раул Роа Гарсияни 21 июнда Кремлда қабул қилди.

Самимий ўртоқларча вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет — Куба муносабатларига доир масалалар, шунингдек халқаро аҳволга доир ҳар иккала томонни қизиктирувчи масалалар қараб чиқилди. (ТАСС).

СОВЕТ — КУБА АХБОРОТИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан Куба Республикасининг ташқи ишлар министри Рауль Роа Гарсия шу йил 10 июндан 21 июнгача Совет Иттифоқида бўлди. СССРда бўлган чоғида уни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев қабул қилди. СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан ҳам суҳбат бўлди. Р. Роа Гарсия СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико билан учрашувлар ва музокаралар олиб борди.

Р. Роа Гарсия ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар Москвадан ташқари Ленинград, Киев, Севастополь ва Ялтага бориб, совет халқининг коммунистик қурилишдаги муваффақиятлари билан танишдилар. Социалистик Куба вакиллари ҳамма жойда самимий, дўстона кутиб олинди.

Визит тўғрисидаги ахборотда айтилишича, самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган учрашувлар ва суҳбатлар вақтида Совет — Куба мучосабатларининг жуда кўп масалалари, актуал халқаро проблемалар хусусида батафсил фикрлашиб олинди.

СССР билан Куба Республикаси ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм, тенг ҳуқуқлилик ва давлат суверенитетини ҳурмат қилиш принципларига асосланган қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатлари ҳамма соҳаларда муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги мамнуният билан таъкидланди.

Томонлар бундан буён ҳам қардошларча Совет — Куба бузилмас муносабатларини мустаҳкамлашга куч-ғайрат сарфлайверишга тайёр эканликларини изҳор қиладилар.

Ахборотда, Совет томони Куба меҳнаткашларининг Куба Коммунистик партияси раҳбарлигида социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида, Куба Республикасининг ташқи сиёсий позицияларини мустаҳкамлашда эришган катта муваффақиятларини мамнуният билан таъкидлади.

Томонлар Ҳинди-Хитой халқларининг қаҳрамонона кураши билан тўла бирдам эканликларини айтдилар.

Томонлар араб халқларининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун олиб бораётган адолатли курашини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашларини билдирдилар, Европа хавфсизлиги проблемаларининг ижобий ҳал этилиши катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар.

Ҳар иккала томоннинг фикрича, Куба ташқи ишлар министри Р. Роа Гарсиянинг СССРга қилган визити, бўлиб ўтган учрашувлар ва суҳбатлар социалистик Куба билан Совет Иттифоқи ўртасидаги қардошларча дўстлик, ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантиришни мустаҳкамлашга қўшилган ижобий ҳисса бўлди.

(ТАСС).

ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИ ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

«... Бошқарувни яхшилаш — экономикага раҳбарлик соҳасида бутун партия фаолиятининг муҳим таркибий қисмидир». КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига ҳисобот докладидаги ана шу сатрлар 22 июнь куни Тошкентда очилган республика кенгаш-семинари ишининг асосий йўналишини белгилаб берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирган бу кенгаш-семинар корхоналарда ва саноат тармоқларида ҳисоблаш техникасини ва автоматлаштирилган бошқарув системаларини жорий этишга бағишланди.

Кенгаш-семинарга республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари, область партия комитетларининг секретарлари ва бўлим мудирлари, бир қанча шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, йирик саноат корхоналари, тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларининг раҳбарлари ҳамда партия комитетларининг секретарлари, план органларининг ходимлари таклиф этилди.

Кенгаш-семинарни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов кириш нутқи сўзлаб очди.

Кенгаш-семинар иштирокчилари кибернетикани халқ хўжалигига жорий этишга доир актуал проблемаларга бағишланган бир қанча докладларни тингладилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев иқтисодий-математик методлар ва ҳисоблаш техникаси негизида планлаштириш ва бошқаришни такомиллаштириш тўғрисида гапирди. Республика Фанлар академиясининг Ҳисоблаш маркази билан кибернетика институтининг директори В. Қ. Қобулов автоматлаштирилган бошқарув системаларини вужудга келтиришнинг айрим масалаларига тўхталиб ўтди.

Тошкент авиация заводининг директори В. Н. Сивец ишлаб чиқаришни бошқаришда кибернетикадан кенг фойдаланиш соҳасидаги дастлабки тажрибаларни айтиб берди.

СССР приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги бошқармасининг бош инженери Б. В. Карпов, халқ хўжалигига ҳисоблаш техникасини жорий этиш давлат илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институти директорининг ўринбосари Ю. Н. Юшманов, бошқариш техникаси Марказий илмий тадқиқот институти бўлимининг бошлиғи Б. А. Соболев ҳисоблаш техникасини ривожлантириш ва ундан амалий равишда фойдаланишнинг айрим проблемалари тўғрисида доклад қилдилар.

Ҳисоблаш техникасини халқ хўжалигига кенг кўламда жорий этиш — тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришнинг энг зарур шартларидан биридир. Ўзбекистонда ҳозир 12 та ҳисоблаш маркази ишлаб турибди. Янги беш йилликда республикада тармоқларга хизмат қиладиган ўн иккита, муайян территорияларга хизмат қиладиган бешта ва заводларни бошқарадиган ўн тўртта автоматлаштирилган система барпо этилиши керак. Қўшимча равишда 55 та машина-ҳисоблаш станцияси вужудга келтирилади.

Кенгаш-семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари И. Г. Анисимкин, О. У. Салимов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари И. В Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев қатнашдилар.

* * *

Бугун кенгаш-семинар қатнашчилари корхонани автомат усулида бошқариш системаси вужудга келтирилаётган Тошкентдаги Чкалов номли авиация заводига борадилар. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг Ҳисоблаш маркази билан танишадилар, республика Фанлар академиясининг Ҳисоблаш маркази билан кибернетика институтида бўладилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ—СУРИЯ БАЁНОТИ

ДАМАШҚ, 21 июнь. (ТАСС). СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. М. Матчонов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 12 июндан 20 июнгача расмий дўстлик визити билан Сурия Араб республикасида бўлди. Делегацияни Сурия Араб республикасининг президенти Хафиз Асад қабул қилди.

Делегация республиканинг давлат ва партия арбоблари билан учрашди, корхоналар ва қурилишларни, шу жумладан, Совет Иттифоқи ёрдамида барпо қилинаётган Фирот гидроэнергетика узели қурилишини бориб кўрди. Делегация Сурия томони билан музокаралар ҳам олиб борди, шу музокаралар натижасида баёнот имзоланди.

Баёнотда ҳар иккала томон ишонч билан шуни айтадиларки, СССР билан Сурия Араб Республикаси халқлари, парламентлар ва ҳукуматлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ва ҳамкорликни янада ривожлантириш иккала мамлакатнинг манфаатларига мос бўлиб тушади, халқаро тинчликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади. Сурия делегацияси совет парламенти аъзоларини Сурия Араб Республикаси халқ кенгашининг сиёсий ва социал тузилиши билан, унинг вазифалари ва иш методлари билан таништирди. Музокаралар давомида, деб таъкидланади сўнгра баёнотда, Совет Иттифоқи билан Сурия ўртасида турли лавозимлардаги кишилардан иборат делегацияларни бир-бирларига юбориб туришнинг катта аҳамиятга эга эканлиги яна бир бор таъкидланди.

Совет Иттифоқининг бу позицияси, дейилади баёнотда, КПСС XXIV съездининг қарорларида ўз ифодасини топди. СССР қудратини янада ошириш соҳасида съезд белгилаб берган улуғвор программа Совет Иттифоқи учунгина эмас, тинчлик ва тараққиёт кучларини мустаҳкамлаш учун ҳам аҳамиятга эга бўлади.

МУКОФОТЛАР МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. ИСЛОМОВГА «УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН ФАН АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА

Илмий, педагогик ва жамоат ишларидаги хизматлари ҳамда республиканинг халқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш соҳасида узоқ йиллар самарали ишлаганлиги учун Тошкент электротехника алоқа институтининг проректори Анвар Исломовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1971 йил 22 июнь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Б. И. АМАШКЕВИЧГА «УЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КУРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТУҒРИСИДА

Республика полиграфиясини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Матбуот давлат комитети 4-босмахонасининг директори Борис Ильич Амашкевичга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.
Узбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1971 йил 22 июнь.
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети системасида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети ишлаб чиқариш техника бошқармасининг бошлиғи Фотих Боқиевич Сафоевни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет хўжалик органларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Самарқанд область ижроия комитети меҳнат ресурсларидан фойдаланиш бўлимининг мудири Сафар Одиловни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўқувчиларга таълим бериш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун Қўқондаги «Правда» газетаси номли қизлар педагогика билим юрти директорининг ўринбосари Любовь Давидовна Шахаровични Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

МЕҲНАТГА ЯРАША ҲУРМАТ

Давлат савдоси, матлубот кооперацияси, маиший хизмат ва материал техника таъминоти ходимларининг катта бир группаси 22 июнда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносига тўпланишди. Саккизинчи беш йиллик план топшириқларини бажаришда муваффақиятларга эришган аҳолига хизмат соҳасидаги илғор ходимларга тантанали вазиятда СССР орден ва медаллари топширилди. Уларга мукофотларни республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин топширди.

(ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКАЛАРАРО СЕМИНАРИ

Ўрта Осиё республикалари ҳамда Қозоғистон жанубий областлари матбуотида қишлоқ хўжалик мавзуида ёзувчи ходимлар 22 июнда Тошкентда республикалараро ижодий семинарга тўпланишди. Ижодий семинарни СССР Журналистлар союзи правлениеси секретариати билан Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси чақирган.

КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими профессор С. И. Слобнов КПСС XXIV съезди қарорлари асосида қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг актуал масалалари ва қишлоқ хўжалиги мавзуида ёзувчи журналистларнинг вазифалари тўғрисида доклад қилди. Шундан кейин Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиевнинг совет пахтачилигини ривожлантириш истиқболлари тўғрисидаги доклади тингланди. Бошқа бир қанча мавзуларда ҳам докладлар қилинди.

Семинар ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов қатнашмоқда.

Журналистлар семинари уч кун давом этади. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ: 250 минг тонна

КПСС XXIV СЪЕЗДИ

МАШИНАЛАРГА

Терими комплекс механизациялашга ва Сирдарё пахтакорларининг

ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛ

С. АСОМОВ,
Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область совети ижроия комитети раиси

КПСС XXIV съезди ўтган беш йилликда мамлакатимиз халқ хўжалигини тараққий эттириш соҳасида эришилган муваффақиятларга якун ясади, коммунистик қурилишнинг янги беш йилликдаги улкан режаларини белгилади. Социалистик ишлаб чиқаришни жадал суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибалар асосида меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, коллектив хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлаш, халқ турмуш маданиятини юксалтириш, Ватан мудофаа қудратини кучайтиришдек ғоят улкан вазифалар шулар жумласидандир.

Қишлоқ меҳнат аҳли жуда мураккаб, аммо шарафли ишларни бажаришлари лозим. Қишлоқ хўжалик экинлари майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорлигини ошириш, чорва моллар маҳсулдорлигини кучайтириш орқали аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг хом ашёга бўлган ва тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришлари керак.

Ишчилар синфи қишлоқ меҳнаткашларига кўплаб хилма-хил машиналар, агрегатлар, минерал ўғитлар, гербицидлар ва бошқа хил моддий-техника воситалари етказиб беряпти, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялашда катта ёрдам беряпти. Шаҳарлик биродарларининг кўмагидан баҳра олаётган деҳқонларимиз янги ерлар очяпти, тупроқнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаяпти, суғориш тармоқлари бунёдга келтиряпти, ўғитлардан оқилона фойдаланиб, барча турдаги қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширяпти. Механизация колхоз-совхоз ишлаб чиқаришида ҳукмрон кучга айланди.

Шаҳар билан қишлоқ, ишчилар синфи билан деҳқонлар синфининг ҳамкорлиги, зиёлиларнинг халқ хўжалигининг барча соҳаларида фаол иштирок этуви XXIV съезд белгилаган беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажаришнинг муҳим шартидир. Областимиз меҳнаткашлари партия ва совет ташкилотларининг ташаббуси билан 1971 йилда пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаш ҳақида тадбирлар белгиладилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети тадбирларимизни кўриб чиқиб маъқулладилар. У матбуотда эълон қилинди.

Областимиз меҳнаткашлари бу йил она Ватанга 400 минг тонна пахта етказиб берадилар. Шундан 250 минг тоннаси машиналарда терилади. 49 минг гектар майдондаги ҳосилга қўл урилмай фақат «зангори кема»лар воситасида саранжом-саришталаб олиниши инобатга олинадиган бўлса, пойтахт областнинг партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ходимлари, хусусан механизаторлари ҳали пахтачилик тарихида кўрилмаган вазифани бажаришга аҳд қилганликлари ўз-ўзидан аён бўлади.

Тадбирлар белгилаш — ишнинг бошланиши холос. Уни бажариш учун кўп куч-ғайрат сарфлаш, пахта майдонларида жасорат кўрсатиш, механизаторлик номини шарафлаш учун астойдил курашмоқ талаб этилади. Бунда сусткашликка йўл қўйиб бўлмайди. Бошланган ишни охирига етказмоқ учун партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш талаб этилади. Совет, касаба союз, комсомол ходимлари баравар ғайрат қилганда юк осон кўчади, манзил қисқаради. Биз шуларни назарда тутиб бир қатор тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдамиз, янги резервларни ишга солмоқдамиз.

Бу йил пахта далаларимизда ўтган йиллардагидан анча кўп терим машиналари ва агрегатлар ишлайди. Ҳозир 3702 терим машинасига эгамиз. Мавсум бошлангунча яна 604 та «зангори кема» харид қилинади. Бултур битта машинада ўртача 51,3 тонна пахта терилган эди. Бу йил ўша машиналарнинг иш унумини 30 процент ошириш кўзда тутилмоқда. Теримнинг комплекс машиналаштирилиши фурсатни қисқартирибгина қолмасдан, кўплаб маблағни тежаш, биринчи сорт пахтани кўпайтириш, ишчилар ва деҳқонларнинг вақтини иқтисод қилиш, агротехниканинг кузги тадбирларини барвақт ўтказиш имкониятини беради. Шуни ҳисобга олиб теримда механизмлардан комплекс фойдаланиш тадбирларини белгиладик. Механик подборшчикларни 439 тага, кўрак узиш агрегатларини 123 тага, кўрак чувиш механизмларини 150 тага кўпайтирамиз. Хўжаликларимизда 7157 та прицеп бор. Бу талабга тўла жавоб бермайди. Яна 800 та прицеп олинади. Автомат усулида юк ортадиган механизмлар сони икки-уч баравар кўпайтирилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев механизаторларни қишлоқда марказий фигура деб атади. Улар ўзларининг ҳалол меҳнати билан узоғимизни яқин, оғиримизни енгил қиляпти. Областимизда ишидан ибрат олса арзийдиган механизаторлар кўп. Бувайда Раҳмонова, Энвер Алиев, Уммат Файзуллаев, Мария Ковалёва, Петр Сон каби механик-ҳайдовчиларимиз мавсумда 250 тоннага етказиб пахта териб, машиналар деҳқоннинг чинакам дўсти, мададкори эканини амалда исбот этмоқдалар. Уларнинг сафини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш кун тартибига қўйилди.

Беш йилликнинг биринчи даврасида 9520 механизатор, шу жумладан 7404 механик-ҳайдовчи турли маркадаги машиналар ва агрегатларни бошқаради. Терим машиналарини икки сменада ишлатиш учун Бўка механизация техникуми, Пскент, Бекобод, Ўрта Чирчиқдаги профессионал-техника таълими ўқув юртлари механизаторларнинг катта отрядини тайёрлаб беради. Оққўрғон, Юқори Чирчиқ районларида, «Узсельхозтехника»нинг Янгийўл, Бўка, Чиноз бўлимларида малакали механизатор кадрлар тайёрлаш соҳасида катта ишлар олиб борилмоқда. Хотин-қизлардан механизаторлар тайёрлашга жиддий эътибор берилмоқда. Механизаторларимиз бу йил 112 минг гектар ернинг пахтасини йиғиб-териб, саранжом —сариштлаб берадилар. Ҳозирданоқ уларнинг диққат-эътибори шунга қаратиляпти.

Кези келганда бир муҳим масалага тўхталиб ўтиш ўринлидир. Илгари ҳалол меҳнати билан донг таратган анчагина механизаторлар турли сабаблар билан бошқа ишларга ўтиб кетди. Уларнинг ҳаммаси ўз касбига қайтарилади ва машиналар ўриндиғидан жой эгаллайди. Партия, совет ва комсомол ташкилотлари бу масала билан жиддий шуғулланмоқдалар.

Партия XXIV съезди бугун айрим кишилар ёки хўжаликлар эришган муваффақиятни эртага умум халқ мулкига айлантириш зарурлигини уқтирди. Оққўрғон, Бўка, Пскент районларининг механизаторлари ўтган йили ялпи ҳосилнинг 60-68,5 процентини машиналарда териб олиб, яхши кўрсаткичга эришдилар. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози ва бошқа кўплаб хўжаликлар машина теримини ташкил қилишда ибратли ишлар қилдилар. Номи тилга олинган районлар ва совхозда пахта тайёрлаш плани, социалистик мажбуриятларнинг шараф билан бажарилиши, маҳсулот таннархининг камайтирилиш сабаби ҳам машина теримини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказилишидадир. Область партия ва совет ташкилотлари уларнинг иш тажрибасини кенг оммалаштириш тадбирларини кўраётирлар. Юқоридаги районлар «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида кўриклар ташкил қилиняпти, тажриба алмашув кечалари ўтказиляпти, бой тажриба маҳаллий матбуот ва радио орқали пропаганда қилиняпти.

Терим тақдирини малакали механизатор кадрлар ҳал қилади. Лекин кадрларимизнинг ҳаммасини ҳам ўқимишли, юқори малакали дея олмаймиз, устозлар ёрдамига муҳтож бўлган кишиларимиз кўп. Шуни назарда тутиб «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ҳузурида механизаторларнинг малакасини ошириш курслари ташкил қилдик. 540 механизаторни «Ташсельмаш» заводи қошидаги курсда ўқитиб, малакасини оширамиз.

Теримни комплекс механизациялаш тадбирлари белгиланганда нисбатан қолоқ ҳисобланган хўжаликларни илғорлар даражасига кўтаришни кўзда тутдик. Бундай хўжаликлар оз эмас. Бекобод районидаги 1- ва 2-«Далварзин» совхозларида, Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди», Калинин номли колхозларда машина терими топшириғи сурункасига бир неча йил давомида бажарилмай келяпти. Айнан шундай ҳол Янгийўл районининг айрим хўжаликларида ҳам юз беряпти. Ваҳолонки ўша совхозлар ва колхозлар билан бир хил шароитга эга бўлган «Бўка», 1- ва 2-«Пскент» совхозларида машина терими суръати йилдан-йилга кўтариляпти. Область партия комитети ва область ижроия комитети аҳволни ўрганиб чиқиб, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш, машина терими планини бажаришга қаратилган чоралар кўрди. Ўйлаймизки, бу хўжаликлар ҳам беш йилликнинг биринчи босқичида илғорлар сафидан ўрин олади, машина терими планини бажармаган бирорта колхоз, совхоз, район қолмайди.

Илгари қандай сорт ҳисобига бўлмасин, машиналарда пахта териш плани бажарилса бас дейилар эди. Эндиликда бундай ҳолга қатъий хотима беришга қарор қилдик. Ялпи ҳосилнинг камида 80 процентини биринчи сортга топширамиз. Бунинг учун кўсакларнинг 50-60 проценти очилганда теримни бошлаб, машиналарнинг группа усулида ишлашини таъминлаймиз! Областимиз меҳнаткашларининг аҳди паймони ана шундай.

Теримни комплекс механизациялаш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун зарур бўлган бошқа тадбирлар ҳам белгилаб чиқилди. Жумладан, устахоналар ишини яхшилаш, механик-ҳайдовчиларга техника хизмати кўрсатиш савиясини ошириш, дефолиацияни энг қулай агротехника муддатида ўтказиш, йўл-кўприкларни тартибга келтириш, қабул пунктларини шайлаш чоралари кўрилмоқда. Машина терими бошлангунча ҳамма нарса кўнгилдагидек тахт қилиб қўйилади, механик-ҳайдовчиларнинг унумли ишлашлари учун барча шароитлар яратиб берилади.

Яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтиш керак. Областимиз бўйича 34 минг гектар майдондаги пахта уруғлик учун териб олинади. Бу ҳақдаги топшириқ бажарилиши билан ўша пайкалларга ҳам машиналар солинади. Кўсак териш, кўрак чувиш, тўкилган пахтани териб олиш механизмларидан фойдаланиш анча яхшиланади.

Шу кунларда ғўза парвариши бутун чоралар билан авж олдириляпти. Июнь ойининг қолган кунларида, июль ва август ойида ҳамма майдонларда комплекс парваришни кучайтирмоғимиз керак. Ғўзаларни чанқатмай суғориш, очиқтирмай озиқлантириш, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни кучайтириш сира кечиктириб бўлмайдиган вазифалардир. Бу ишда дала гвардиячилари аталмиш механизаторларимиз карвонбошилик ролини ўйнамоқлари зарур. Ғўза парвариши ва машина теримига тайёргарликнинг бориши районлар ва колхозлараро текширишдан ўтказиляпти. Аниқланган камчиликлар дарҳол бартараф этилиши лозим. Шуни унутмаслик керакки, ҳар уя, ҳар туп ғўзада, ҳар бир пайкалда юқори ҳосил етиштирганимиздагина эл-юрт, партия олдида берган сўзимизнинг устидан чиқамиз, теримни комплекс механизациялаш юзасидан зиммамизга олган социалистик мажбуриятларимизни шараф билан бажарамиз.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

250 минг тонна пахта машиналарда терилади, 49 минг гектар майдондаги ҳосил қўл кучи ишлатилмай йиғиб олинади. Теримга 3702 машина, 1260 кўрак йиғиш машинаси, 1171 механик подборщик, 7157 прицеп шайланади. 9520 механизатор ишлайди. 7404 механик-ҳайдовчи пахта теради. 2116 тракторчи, 190 шофёр, 1080 машинист механик-ҳайдовчиликка ўтказилади.

ҚАНОТИМИЗ ПЎЛАТДАН

Партиямизнинг XXIV съезди пахтачиликнинг ойдин йўлларини белгилаб берди. Ўзбекистон пахтакорлари тўққизинчи беш йилликда 5 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини мўлжалга олдилар. Бу улкан вазифаларни техникани, қудратисиз тасаввур ҳам қилиб бўлмасди. Пахтачиликнинг келгуси равнақи уни комплекс механизациялашга боғлиқдир. Буни бизнинг колхозимиз деҳқонлари йил сайин тўла тушуниб бормоқдалар.

Пахтакорларимиз бу йил минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан планддаги 27 центнер ўрнига 33 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилганлар. Техниканинг шарофати туфайлигина ҳосилдорликни йилдан-йилга оширишга эришмоқдамиз. Бу йил айниқса Турсунбой Камолов, Анвар Ашимов, Умрзоқ Бухорбоев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда юқори ҳосилдорлик ва пахта етиштиришда машина-механизмлардан кенг қўлланиш учун астойдил кураш бормоқда. Бу бригадаларда ҳосилдорлик 35-40 центнерга етказилади.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш — бу техникага чинакам ихлос қўйиш, уни юксак даражада ўрганиш ва унинг имкониятларидан моҳирона фойдаланиш демакдир. Мирзо Сулаймонов, Нажиб Алвазов, Муқаддас Ғойназаров, М. Макаридзе сингари механизаторларимиз техниканинг асил фидокорларидир. Улар Тошкент ва Сирдарё областлари механизаторларининг ватанпарварлик ташаббусларига қўшилиб, мавсумда 100-120 тоннадан пахта териб беришга сўз беришди. Бу йил пахта далаларимизда 41 та терим агрегати жавлон уради. Машиналарнинг юксак унум билан ишлаши таъминланади. Ялпи ҳосилнинг 85 процентини машиналар билан териб оламиз. Терим агрегатлари мавсумда икки сменада ишлайди.

Бу йил бутун мақсад ва интилишни пахтачиликни комплекс механизациялашда кескин бурилиш ясашга қаратамиз. Бунинг аҳамиятини пахтакорларимиз яхши тушуниб олишган. Тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида техника деҳқоннинг яна ҳам дадилроқ ва ишончлироқ қаноти бўлиб қолсин!

К. МАМЕДОВ,
Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг раиси.

М. ШУКУРОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

БИЛИМ ВА МЕҲНАТ—ЭГИЗАК

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ректори С. ПУЛАТОВ билан суҳбат

Қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантиришнинг муваффақияти қобилиятли ва малакали мутахассис кадрлар тайёрлашга боғлиқдир. Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари учун қишлоқ ва сув хўжалиги мутахассисликлари бўйича юқори малакали инженер-техник кадрлар ва илмий ходимлар етиштириш борасида институтимиз катта тажриба тўплади.

«Олий мактаб катта муваффақиятларга эришди, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев. — Партия бундан буён ҳам олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилаверади». Ҳозир институтимизда ирригация ва мелиорация, деҳқончилик ва чорвачиликдаги кўп меҳнат талаб қиладиган жараёнларни механизациялаш, гидротехника қурилиши, қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини ташкил этиш ва технологияси, гидромелиорация ишларини механизациялаш, қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш ва электр энергияни қўлланиш, шунингдек, деҳқончилик маданиятини ошириш ва суғориладиган ерлар фондидан рационал фойдаланиш инженерлари каби қатор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрланмоқда.

Институтимиз моддий базасининг кенгайиши — студентлар контингентининг ўсиши ва қишлоқ учун инженер-кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш ҳамда кўпайтириш имкониятини бермоқда. Агар 1960 йилда институтимизда 4235 йигит ва қиз таълим олган бўлса, ўтган ўқув йилида уларнинг сони 8700 дан ошиб кетди. Бошқача қилиб айтганда, студентлар сони икки баробар кўпайди. Шу йиллар ичида институтимиз юксалишини ихтисосликларнинг кенгайишида ҳам кўриш мумкин. Бундан ташқари ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиётган сиртқи студентларга амалий ёрдам сифатида Нукус, Қарши, Самарқанд, Қўқон ва бошқа шаҳарларда консультация пунктлари ташкил этилди. Студентлар томонидан ўзлаштирилган назарий билимларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш практикаси билан алоқасини мустаҳкамлаш ҳамда олимларнинг илмий тажриба ўтказишларини уюштириш мақсадида Ўрта Чирчиқ районида ўқув-тажриба хўжалиги ишлаб турибди.

Партия ва ҳукуматимизнинг завод, фабрика ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида самарали меҳнат қилаётган ёшлар ҳақида ғамхўрлигини институтимиз ҳузурида тайёрлов бўлимининг очилишидан ҳам кўриш мумкин. Бу тадбир, шубҳасиз, ёшларимиз билим доирасининг кенгайишида, қишлоқда инженерлик мутахассислигини эгаллашда муҳим роль ўйнайди.

Студентда танлаган касбига муҳаббат уйғотишда катта ҳикмат бор. Шунинг учун ҳам илғор колхоз ва совхозларга, йирик гидротехник объектларга тез-тез чиқиб турилади. Бу йил ҳам студентларимиз Қарши чўлида, Туябўғиз иншоотида ва Мирзачўлда, Тўхтағул ва Норак ГЭСи қурилишларида бўлиб, назарий билимларини амалиётда мустаҳкамлайдилар. Айниқса, институтимиз қошида ўқув тажриба хўжалигининг ташкил топиши катта роль ўйнамоқда. Йигит кишига қирқ ҳунар ҳам оз, деб бежиз айтишмайди. Мазкур тажриба хўжалигида ёшларимиз тракторчи-машинист, механик-ҳайдовчи, комбайнчи, шофёр ва бошқа малакаларга эга бўлмоқдалар. Кейинги уч йил мобайнида 4625 студентга ана шундай касб ўргатилди. Шуниси қувонарлики, ўтган йилги пахта йиғим-терими даврида 800 студент «зангори кема» рулини бошқарди. Бу йил эса мингга яқин студентларимиз Тошкент ва бошқа областларнинг далаларида машинада пахта теришга аҳд қилдилар. Ватанпарвар ёшларимизнинг ўтган йили «Средазирсовхозстрой» ва «Узглавводстрой» линияси бўйича сув хўжаликлари объектларида ва қўриқ ерларни ўзлаштиришда ишлаб, 284 минг киши-кунини бажарганликларини айтиб ўтиш, айниқса, мароқлидир.

БЕЛНИ МАҲКАМ БОҒЛАНГ, АЗАМАТЛАР

Машина — деҳқоннинг шараф-шони, ифтихори. Унинг номини оламга таратаётган, обрўсига обрў, бойлигига бойлик қўшаётган ҳам машинадир. Деҳқонлар ўтмишда омоч-бўйинтуруқ, териси қовурғасига ёпишган от-улов билан деҳқончилик қилишарди.

Энди аҳвол тамоман ўзгариб кетди. Колхоз-совхозларимиз ёппасига машиналашган хўжаликларга айланди. Ерни трактор ҳайдаяпти, чигитни универсал экяпти, ғўзани парваришлаётган, ўғитлаётган, ҳашоратга қарши дори сепаётган ҳам тракторлардир. Пахтани жаҳонда тенгги йўқ машиналар теряпти. Ишимизни сарҳисоб қилиб кўрсак, пахта теримигача бўлган ишлар тўла машиналар гарданига юкланибди.

Тўғри, теримни машиналаштиришда ҳам кўп ишлар қилдик. Бунга жумлаи жаҳон тан беряпти. Лекин ишимизга танқидий кўз билан қарасак, қилинганидан ҳали қиладиганларимиз кўпроқ эканлиги аён бўлади. Қаранг, донгдор механизаторларимиз 350 — 650 тонна пахта теряпти. Лекин 60 — 70 тонна атрофида уймалашиб қолганлари ҳам йўқ эмас. Сирдарё области бўйича бу йил 350 минг тонна, Тошкент областида эса 250 минг тонна пахта машиналарда терилади. Шундай экан, **мавсумда 100 тоннадан кам пахта терадиган бирорта механик-ҳайдовчи бўлмасин, 350 — 650 тонначилар сафини кенгайтирайлик.**

Машиналар етарли, химикатлар ортиб ётибди, ажойиб механизатор кадрларга эгамиз. Шундай бўлгач, айрим хўжаликларда 75 — 80 процентгача ҳосил машиналарда терилгани ҳолда, баъзиларида зўрға 35 — 40 проценти терилаётганини қандай баҳолаш керак? Бу ҳақда ҳам ўйлаб кўрайлик. Бу йил ялпи ҳосилнинг камида 80—90 процентини машиналарда териб олишни жанговар вазифа деб билайлик.

Қабул қилинган мажбуриятларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан техникани вақтида тайёрлашга, йўл-кўприкларни тузатишга, зарарли химикатларни ташиб олиш ва унинг қувватидан ўз вақтида самарали фойдаланишга боғлиқ. Ғўза баргини сунъий усулда тўкиш учун ҳозирдан тайёргарлик кўрайлик, бир дори сепиш билан бу ишни меъёрига етказайлик. Пахтани машиналар терса ҳам юкни тележкалар, юк машиналари — аравалар ташийди. Улар ҳам шу кунларда тахт қилиб қўйилгани маъқул.

Сирдарё ва Тошкент областларининг 600 минг тонна пахтаси машиналарда терилади! Бу хушхабар республикамиз бўйлаб таралди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ташаббусни маъқуллаб қарор қабул қилдилар. Ваъдага вафо — марднинг иши! Ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб, олинган мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишига эришайлик. Биз, хўжалик раҳбарлари механизаторларнинг унумли ишлашлари учун ҳамма шароитларни яратиб берамиз.

Ҳамроқул НОСИРОВ,
Жиззах районидаги «Москва» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Мамажон ДАДАЖОНОВ,
Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Турсунбой ЛАТИПОВ,
Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Қўшбоқ ЭГАМБЕРДИЕВ,
Бекобод районидаги «Победа» колхозининг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

КАСБИМИЗНИ ШАРАФЛАЙМИЗ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг областимизда пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаш юзасидан белгиланган тадбирларни маъқуллаб қарор қабул қилганлиги ҳақидаги хушхабар биз механизаторларни янги меҳнат зафарларига илҳомлантириб юборди.

Мен бултур «зангори кема»да 176 тонна пахта терган эдим. Бу йил бутун куч-ғайратим, тажрибамни ишга солиб 200 тонна пахта теришга ваъда бердим. Шу кунларда бригадамизда ғўза парвариши жадал давом эттириляпти. Энг яхши агротехника муддатида парвариш қилинаётган ғўзаларимиз ёппасига шоналаб, гулга киряпти. Лекин бу билан чеклана олмаймиз. Июнь ойи охиригача ҳамма майдонларда яна бир марта комплекс парвариш ўтказамиз, ўсиш ва ривожланишдан орқада қолаётган 10 гектарча майдондаги ғўзаларни табақалаб парваришлаймиз.

Биз ғўзаларни ёшлигидан бошлаб машина теримига мослаб ўстиряпмиз. Ўсимликнинг бўйини бир метрдан оширмаймиз. Ҳар тупда 15-16 ҳосил шохи бўлишини таъминлаймиз. Ҳозирги ҳосил нишоналарини тўла сақлаб қолиб, унинг ёнига ҳосил қўшамиз. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, машиналар юқори ҳосилли участкаларда унумли ишлайди. Шуни ҳисобга олиб ҳар туп ғўзани иложи борича серҳосил қилиб ўстиряпмиз. Ким қайси пайкалда культивация ўтказиб, эгат олаётган ёки ҳашаротга қарши дори сепаётган бўлса, кузга бориб ўша пайкалнинг пахтасини ҳам теради. Юқори ҳосилдан бригадир билан баравар шахсий манфаат кўради.

Механизатор дўстлар! Машиналар қувватидан унумли фойдаланиб, ғўза парваришини кучайтирайлик, машина теримига яхши шайланайлик!

Б. РАҲМОНОВА,
Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз механизатори.

Пскент районидаги 1-«Пскент» пахтачилик совхозида техника ремонтига яхши эътибор берилмоқда. Суратда: совхознинг трактор паркини кўриб турибсиз.

А. АБАЛЯН фотоси.

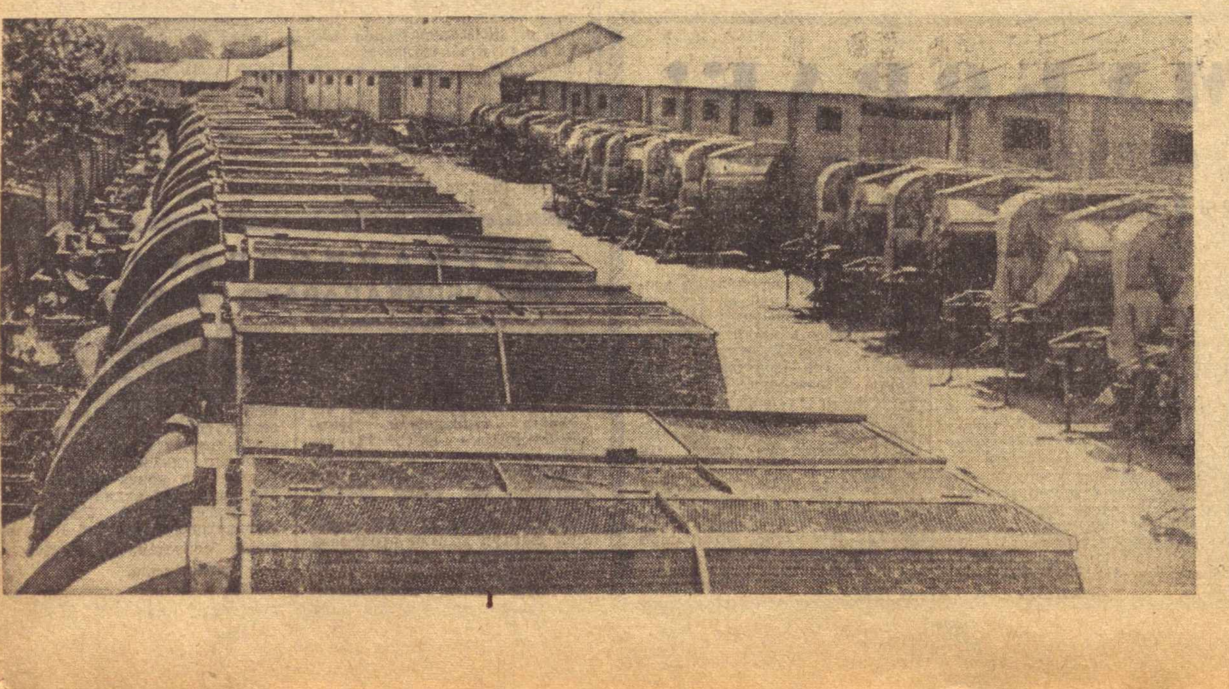

ТАЯНЧИМИЗ

Совхозимизни комплекс механизациялашган хўжалик деб аташади. Бу гапда жон бор. Чигит экишдан тортиб, пахтани йиғиб-териб олиш ва тайёрлов пунктларига етказиб бергишгача бўлган ишларнинг ҳаммаси машиналар гарданига ортилган. Ер майдонимиз катта, янги ер ўзлаштириш ҳисобига пахта майдонини йил сайин кенгайтириб бормоқдамиз. Масалан, ўтган беш йилликда қир ерлардан 2000 гектарини ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритдик. Шу даврда планда белгиланганидан ташқари 3500 тонна «оқ олтин» тайёрладик. Мана шу ютуқларимизнинг ҳаммаси зўр қувватга эга бўлган машиналар шарофатидир.

Ютуқларимиз катта, уни биров биздан тортиб ололмайди. Энди уни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш йўллари ҳақида бош қотиришимиз керак. Чунки партиямизнинг XXIV съезди янги беш йилликда пахта етиштиришни кескин кўпайтириш, таннархини камайтириш ва сортини яхшилашдек шарафли вазифаларни қўйди. Ёки бошқачасига айтганда, беш йиллик охирига бориб мамлакатимизда пахта етиштириш 7,0-7,2 миллион тоннани ташкил этиши керак. Шундан қарийб 5 миллион тоннасини ўзбек пахтакорлари етказиб бермоғи лозим.

Пахтадан юқори ҳосил етиштириш мумкин. Лекин уни вақтида сира нобуд қилмай териб олиш қийин. Шунинг учун машиналарга кенг йўл очишимиз лозим. Совхозимизда 78 та терим машинаси бор. Бултур уларнинг ҳар бири билан 61 тонна пахта терган эдик. Бу йил ўртача 75 тоннадан пахта теришни планлаштирдик. Шунга лойиқ тараддуд кўряпмиз. Машҳур механик-ҳайдовчимиз Мария Ковалёва мавсумда 255 тонна пахта териш мажбуриятини олди. Николай Орлов, Омонбой Исҳоқов каби механизаторларимиз ҳам юксак мажбурият қабул қилиб, ватанпарварлик намунасини кўрсатдилар.

Теримни комплекс механизациялаш — ялпи тоннани кўпайтириш, нобудгарчиликнинг олдини олишнинг шарти деб била-

ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

КЕНГ ЙЎЛ!

СИРДАРЁ: 350 МИНГ ТОННА

астойдил киришган Тошкент ишлари ҳақида ҳикоя қиламиз

Суратда: Ильич районидаги Герман Титов номли 6. совхознинг бригада бошлиғи Инобат Охунова.

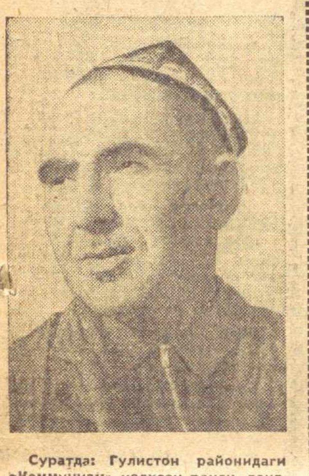

Суратда: Гулистон районидаги «Коммунизм» колхози раиси, донгдор механизатор Жавод Кўчиев.

А. Тўраев фотолари.

МЕНИНГ МАРРАМ

Касбим—механизатор. Трактор ўриндиғидан жой олганимга кўп йил бўлди. Лекин чинакам ҳаёт мактабини Мирзачўлга келиб битирдим. Бу ерда ҳам механизаторлик қиляпман. Дастлабки йили 250-300 гектар майдонда ғўза парвариши ўтказиб, 65-70 тонна пахта терган бўлсам, кейинчалик малакамни ошира бориб. 700-800 гектар ерда культивация ўтказиб, ариқ оляпман, қишлоқ хўжалик зарар кунандаларига қарши дори сепяпман. Бултур «зангори кема»да 270 тонна пахта тердим. Биз чигит экишдан тортиб, пахтани давлат омборларига етказиб беришгача бўлган ишларнинг ҳаммасини машиналарда бажарамиз. Шундагина мақсадимизга эришамиз. Чунки ер майдонимиз катта, ишчи кучи эса кам. Ундан ташқари машиналар кўп, таннархи арзон ва юқори сорт пахта етиштиришнинг муҳим омилидир. Хўжалигимиз экономикасининг йил сайин мустаҳкамланиб бориши, шахсий даромадимизнинг кўпайиши сабабларидан бири ҳам машиналарга тўла таянганимиздандир.

Областимиз бўйича 350 минг тонна пахтани машиналарда териб олиш ҳақидаги социалистик мажбуриятга ўзимнинг 300 тонналик бункерим билан ҳисса қўшаман.

Бригадамизнинг пахта майдони 66 гектар. Ҳар гектар ердан 28 центнердан ҳосил олишимиз керак. Шунча майдондаги пахтанинг ҳаммасини, кўсак ва кўрагигача ўзим йиғибтериб, саранжом-саришталаб бераман. Пўлат «от»имни шунга шайлаб қўйдим.

Ҳ. ПИРМАТОВ,
Дўстлик районидаги 25-совхознинг механик-ҳайдовчиси.

КОММУНИСТНИНГ ЎРНИ

Партия ташкилотлари пахтачиликни комплекс механизациялаш ташаббускори, коммунистлар эса бу ишда авангарддир. Бу табиий ҳол. Чунки пахтачиликни ривожлантириш, миқдорини кўпайтириш, шу йўл билан хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлаш, халқ турмуш маданиятини юксалтириш партия ташкилотлари фаолиятида асосий ўрин тутади. Совхозимиз Мирзачўлда ташкил топган кенжа хўжаликлардан бири. Лекин биз биринчи кундан бошлабоқ бутун эътиборни дала ишларини механизациялашга қаратмоқдамиз.

Партия ташкилотимизда 82 коммунист бор. Шундан ўттиз бир киши механизатор. Коммунистларнинг ҳаммаси маҳсулот ишлаб чиқаришнинг тақдири ҳал қилинаётган участкаларда ишлаяпти. Бултур совхозимиз давлатга 11.700 тонна пахта етказиб берган бўлса, шунинг 87 ярим проценти машиналарда терилди. 1971 йилда 14 минг тонна пахта тайёрлаш мажбурияти қабул қилинди. Шундан 11 минг тоннаси машиналарда терилади. Бу, планда белгиланган юз процент ҳосил машиналарда йиғиб-териб олинади деган гап.

Сирдарё ва Тошкент областлари меҳнаткашларининг теримни комплекс механизациялаш ҳақида белгилаган тадбирлари совхоз партия ташкилотининг умумий йиғилишида, бўлимлар ва бригадаларда атрофлича муҳокама қилиб чиқилди. Уни тўла маъқуллаш билан янги таклиф-мулоҳазалар ўртага ташланди, коммунистларимиз ўз зиммаларига конкрет мажбуриятлар олдилар. Масалан, терим машиналарини икки сменада ишлатамиз, теримда группа усулини кенг қўллаймиз. Машиналарга даланинг ўзида техника хизмати кўрсатамиз. Машиналар билан тележкалар ишини бир-бирига уйғунлаштирамиз, техниканинг бекор туриб қолишига йўл қўймаймиз. Ш. Ботиров, М. Нишонов, А. Эшонқулов, Б. Нуритдинов, И. Носиров, С. Бозоров каби механизаторларимиз мавсумда 250-300 тоннадан пахта териш мажбуриятини қабул қилдилар.

Хўжалигимизда 137 та терим машинаси бор. 268 тележка, 22 та тўкилган пахтани териб оладиган агрегат, 22 та кўсак териш ва 21 та кўрак чувиш механизмига эгамиз. Уларнинг кўпчилик қисми ремонтдан чиқарилди, қолган қисмини яқин кунларда тайёрлаб бўламиз.

Партиямизнинг XXIV съезди қарорлари пахтакорларимизни янги зафарларга чорлаяпти. А. Эргашев, Ғ. Каримов, Қ. Мелиқулов, М. Тоғаев, Ҳ. Ҳайдаровлар бошчилик қилаётган бўлимларнинг пахтакорлари чўл зонасида ҳар гектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш ва ҳамма пахтани машиналарда териб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Бригадалар орасида ҳам юқори ҳосил учун кураш мусобақаси авж олдирилмоқда.

Бултур совхозимиз бўйича бир машинада 93 тонна пахта терилган эди. Бу йил ўртача кўрсаткич 100 тоннани ташкил этади. 267 кишилик механизаторларимиз отряди ҳозирдан машина теримига шайланмоқдалар. Бу йил машиналар бункеридан 11 минг тонна дурдона тўкиш билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг областимиз механизатор—пахтакорларига билдирган катта ишончини оқлашга ҳисса қўшамиз.

У. АМОЛОВ,
Пахтакор районидаги «Самарқанд» совхози партия комитетининг секретари.

ТЕХНИКА ШАРОФАТИ

Қ. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон КП Сирдарё область комитетининг биринчи секретари

КПСС XXIV съезди янги беш йиллик охирига бориб мамлакатимизда пахта етиштиришнинг ялпи миқдорини 7,0-7,2 миллион тоннага етказиш вазифасини қўйди. Шундан қарийб 5 миллион тоннасини Ўзбекистон беради. Бу умумхалқ ишига қўриқ ўлка — Сирдарё областининг меҳнаткашлари ҳам ўзларининг катта «оқ олтин» хирмони билан ҳисса қўшадилар. Областимиз пахтакорлари 216 минг гектардан кўпроқ майдонда ғўза ўстирмоқдалар. Кузга бориб 500 минг тонна пахта териб олинади ва она-Ватанга армуғон этилади.

Область партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари янги ерлар ўзлаштиришни сира бўшаштирмаган ҳолда пахта ҳосилдорлигини ошириш, бунинг учун пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий қилишга алоҳида эътибор бермоқдалар, дала ишларини, хусусан теримни комплекс механизациялашни энг муҳим вазифа қилиб қўймоқдалар. Бу борада муайян муваффақиятларга эришилди. Областда йилма-йил машина терими плани бажарилибгина қолмасдан, суръат тобора ошириляпти. Натижада ишчи кучи анча кам бўлган шароитда халқ меҳнати, техника қудрати, кимё мўъжизаси билан етиштирилган ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш имконияти туғиляпти. Бултур машинада пахта териш топшириғи анча ошириб бажарилди, келгусида теримни тўла машиналаштириш учун бой тажриба тўпланди.

Мирзачўл шароитида пахта етиштириш жуда кўп омиллар билан белгиланади. Тупроқнинг донадорлигини муттасил ошириб бориш керак. Бунинг учун катта ҳажмда ирригация-мелиорация ишларини бажариш, суғориш тармоқларини тартибга келтириш ва кенгайтириш, сув ҳамда ўғитлардан омилкорлик билан фойдаланиш, фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни синчковлик билан ҳаётга татбиқ этиш лозим. Энг муҳими — деҳқончиликнинг ҳамма соҳаларида механизацияга катта йўл очиб бериш зарур. Областимиз меҳнаткашлари ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, 1971 йилда етиштириладиган 500 минг тонна пахтанинг 350 минг тоннасини машиналарда териб олишга, 169 минг гектар майдондаги ҳосилни қўл кучи ишлатмай саранжом-саришталашга аҳду паймон қилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети бу ташаббусни маъқулладилар. Ҳозир ҳар бир район, колхоз ва совхозда шу асосда конкрет режалар белгилаб чиқилмоқда. Биз бундай мажбурият қабул қилар эканмиз, давлат бераётган жуда катта моддий-техника ёрдамига таяндик, шаҳарлик ҳашарчилар, студентларни иложи борича безовта қилмасликни кўзда тутдик.

Техника — деҳқон таянчи, механизатор — ҳосилдорлик карвонбошиси. Бу икки куч бирлашган жойда ҳар қандай мураккаб вазифани бажариш мумкин. Беш йилликнинг биринчи босқичида пахтазорларимизда аввалги йиллардагидан анча кўп машиналар ишлайди. Ҳозир 4.439 терим машинаси бор. Мавсум бошлангунча хўжаликларимиз яна 900 та машина олади.

Съезд қарорларида беш йиллик мобайнида колхоз ва совхозларда меҳнат унумдорлигини 37-40 процент ошириш зарурлиги уқтирилган. Бу, областимиз хўжаликларига ҳам тўла тааллуқлидир. Биз ишни машиналар қувватидан фойдаланиш, коэффициентини оширишдан бошладик. Терим машиналари иш унуми шу йилнинг ўзидаёқ 30 процент оширилади.

Мажбуриятимизда йиғим-терим бошлангунга қадар ҳамма районларда амалий семинарлар ўтказилиб, машина терими илғорлари ўз тажрибалари билан ўртоқлашадилар дейилган. Дастлабки иш бошланди. Областда биринчи бўлиб техника ремонтини тугаллаган Сирдарё районидаги Ильич номли колхозда семинар ўтказилди. «Малик» совхозида бултур ҳар бир машинада 93 тонна, Сирдарё районидаги «Правда», «1 Май» ва Ворошилов районидаги «Қизил Октябрь» колхозларида 86-90 тоннадан пахта терилди. Гулистон районидаги Ленин мукофоти лауреати Жавод Кўчиев раислик қилаётган «Коммунизм» колхозида машиналардан унумли фойдаланиш туфайли ҳосилдорлик 17,2 центнер ўрнига 22 центнерга етказилди, деярли ҳамма пахта «зангори кема»ларда терилди.

Титов номли, Ленин номли, «Самарқанд», Акмал Икромов номли, «Пахтакор» совхозлари ва бошқа қатор хўжаликлар машина теримини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишлари туфайли пахта тайёрлаш давлат планинигина эмас, балки социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан адо этди. Пахтакор райони эса бу соҳада республикада рекорд қўйди. Партия ташкилотлари ана шу пешқадам хўжаликларнинг теримни комплекс механизациялашдаги тажрибасини оммалаштириш тадбирларини кўряптилар.

Мажбуриятда таъкидланганидек, 1971 йилда ҳамма жойда машиналар бир ярим сменада ишлатилади, келгуси йилдан бошлаб икки сменада ишлатишга кўчилади. Бунинг учун малакали механизатор кадрларга эга бўлиш шарт, албатта. Маҳаллий партия, совет, комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхоз раҳбарлари олдига бутун чоралар билан механизатор кадрлар тайёрлашни кучайтириш вазифаси қўйилди. «Малик» ва «Пахтакор» совхозларидаги, Янгиердаги механизация техникумлари ўтган йиллардагига нисбатан бир ярим-икки баравар кўп механизатор кадрлар тайёрлаб беради. «Узсельхозтехника»нинг Сирдарё, Гулистон район бирлашмаларида механизаторлар тайёрланяпти. Совхозларда ҳам ўз ички эҳтиёжини қондириш мақсадида ёшлар механизаторликка ўқитиляпти. Шу йўл билан 1610 механизатор тайёрланади.

Шуни қувонч билан айтиш керакки, кейинги йилларда механизаторлар сафи 10-синфни битирган ёшлар, илғор теримчилар ҳисобига анча кенгайди ва мустаҳкамланди. Лекин улар етарли малакага эга эмас, ёрдамга муҳтож. Биз шуни ҳисобга олиб, ҳамма хўжаликларда малака ошириш икки ҳафталик курслар ташкил қиляпмиз, терим бошлангунга қадар ана шу курсларда 1110 киши малакасини оширади.

Область партия ва совет ташкилотлари, чўлқуварлар Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти, «Ташсельмаш» заводи, Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлиги коллективларидан, шунингдек, давлат машина синаш станцияси конструкторлик бюроси ходимларидан самимий миннатдордирлар. Улар область қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш, халқ хўжалик юкларини белгиланган жойларга вақтида етказиб беришда кўмаклашибгина қолмасдан, малакали механизатор кадрлар тайёрлашда ҳам катта ёрдам бермоқдалар, областимизнинг кўпқиррали ҳаётида фаол иштирок этмоқдалар. Бу йил областимиз далаларида юқорида номи тилга олинган институтнинг юқори курс студентларидан камида 500 киши ишлайди, улар ақлли машиналарни бошқариб, терим суръатини оширишга кўмаклашади. «Ташсельмаш» заводи эса механизаторларимиздан катта қисмини ўқитиб, қайта тайёрлаб беради.

Теримни комплекс механизациялаш, механизаторлик касбини шарафлаш учун кураш умумхалқ ишига айланяпти. Бу партия ташкилотлари омма орасида кунт билан олиб бораётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар самарасидир. Жуда кўп шофёрлар, комбайнчилар, техника «тили»ни биладиган студент ва ўқувчилар терим кезида машиналарни бошқариш хоҳишини билдирмоқдалар. Техникумларнинг студентларидан 375 киши, шофёрлардан 980 киши терим машиналарида ишлайди.

Партия ташкилотлари техникани теримга тайёрлаш иши билан нақадар жиддий шуғулланаётган бўлса, терим даврида техника хизмати кўрсатиш масаласи билан ҳам шу қадар машғул бўлмоқдалар. Ҳозирдаёқ техника хизмати кўрсатиш группалари комплектланмоқда. Уларнинг составида малакали инженер-техниклар, слесар-токарлар бўлади. «Узсельхозтехника» область ва район бирлашмалари, область қишлоқ хўжалик бошқармаси махсус бригадалар тузмоқда, бригадаларнинг аъзоларига инструктажлар берилмоқда. Мақсад битта: терим бошланиши билан машиналар тўхтовсиз ишласин, белгиланган вақтда пайкалларга киритилган подборщиклар, мотори ҳаракатга келтирилган кўрак териш, кўсак чувиш механизмлари тиним билмасин. Бу кунлик пахта тайёрлаш графигини тўла ва ошириб бажаришнинг муҳим шартидир. 1971 йилда пахтазорлар, хирмон жойларда, равон йўлларда 1063 кўрак териш машинаси, 966 механик подборщик ишлайди.

Социалистик мусобақани кучайтириш, механизаторлар ҳамма тоифасининг шахсий манфаатдорлигини ошириш масаласи партия ташкилотларимизнинг диққат марказида турибди. Механизаторларни ҳаммаси мавсумда кўп, тоза пахта териш юзасидан шахсий мажбурият қабул қилмоқдалар. Кўп тонначилар сони бултургига нисбатан анча кўпайтирилади. Терим ҳар беш кунда якунланиб, илғорлар рағбатлантирилади, мукофотга «Москвич» енгил машиналари, мотоцикллар, қиммат баҳо саноат моллари берилади. Шунга яраша тараддуд кўриляпти. Биз мавсумда белгиланган нормадан 60 тонна кўп пахта терган механик ҳайдовчиларни 100 сўм пул билан, 120 тонна кўп терганларни эса 200 сўм пул билан мукофотлашни кўзда тутмоқдамиз.

Йиғим-терим даврида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар ҳар қачонгидан кучайтирилади. Агитаторлар, пропагандистлар, сиёсий ташкилотчилар, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари раҳбар ходимлари бу ишда фаол иштирок этади. Маҳаллий матбуот, радионинг ташкилотчилик, тарғиботчилик роли кучайтирилади. Коммунистлар теримнинг тақдири ҳал қилинадиган участкаларда туриб, кенг меҳнаткашлар оммаси, хусусан механизатор кадрларни теримни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказишга бошчилик қиладилар.

Шу кунларда ғўза парвариши кучайтириляпти, ғўзалар юқори ҳосилли қилиб ўстириляпти. Ўсиш ва ривожланишдан орқада қолган пайкаллардаги ўсимликларга қўшимча ишлов бериляпти. Айни вақтда ғўза баргини сунъий усулда тўктиришга тайёргарлик кўриляпти. Чеканкани юқори сифатли қилиб ўтказиш, йўл-кўприкларни тартибга келтириш ишлари авж олдириляпти.

Ҳеч шубҳа йўқки, Сирдарё областининг меҳнаткашлари партия ташкилотлари атрофига ҳар қачонгидан маҳкам жипслашган ҳолда 1971 йилда она-Ватанга 500 минг тонна пахта етказиб бериш, шу жумладан 350 минг тонна пахтани машиналарда териб олиш ҳақидаги социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарадилар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг ишончини оқлайдилар.

20 МИНГ ТОННА УЧУН

Сирдарё области — мардлар макони. Мирзачўлга яхши ният билан келиб, ҳалол меҳнат қилган кишилар бахт топаверади. Совхозимиз пахтакорлари ана шундай бахти кулган, келажаги порлоқ кишилардир. Бизда ҳамма иш механизация асосига қурилган, қўл кучи деярли ишлатилмайди. Сўнгги йилларда ҳосилдорликни ошириш йўли билан пахтанинг умумий тоннасини кўпайтириш, катта майдонларда қўл кучи ишлатмай ҳосилни териб олиш, планни 20-25 иш кунида бажариш, тўкилган пахтани, қолган кўсак ва кўракларни ҳам механизмлар воситасида саранжом-саришталаш одат тусига киритилди.

Бу йил план бўйича давлатга 11.800 тонна пахта етказиб беришимиз керак. Чўлқуварларимиз партия XXIV съезди қарорларидан руҳланиб, 20 минг тонна дурдона армуғон этишга қарор қилдилар. Шундан 16 минг тоннаси машиналарда терилади.

Мажбурият олишдан олдин кўп ҳисоб-китоблар қилиб кўрдик, ички резервларни ҳисоблаб чиқдик, ўтган йилларнинг якунини инобатга олдик. 200 тага яқин терим машинаси бўлса, кўзланган маррани эгаллаймиз. 138 та терим машинаси бор эди. Яна 48 машина олдик. Терим бошлангунча 200 та машина бўлишини таъминлаймиз. Ана шу техника қудрати билан ҳар куни йиллик планнинг 7-8 процентн миқдорида пахта тайёрласак, мажбуриятимизни муддатидан олдин бажаришимиз мумкин. Бултур ҳар бир машинада 89 тоннадан пахта терилди. Бу йил 100 тоннадан терилади. Икки юзта машина ҳар куни ўртача 7-8 тоннадан пахта терганда ҳам бир ярим минг тонна атрофида «оқ олтин» тайёрланади. Ваҳолонки, У Исмонлов, Т. Турдиев, Ҳ. Мирзоқов, К. Яхшиликов, М. Шукуров, Т. Пардаев, республикада хизмат кўрсатган механизатор Инобат Охунова, М. Бердибоев каби механизаторларимиз ҳар куни 14-15 тоннадан пахта терадилар. Умуман механизаторларимиз сони 230 кишига етди. 1971 йилда 150 тоннадан кам пахта терадиган бирорта механик-ҳайдовчи бўлмайди!

Бу йил совхозимиз ташкил топган куннинг 10 йиллигини нишонлаймиз. Шу даврда давлатга 133 минг тонна пахта етказиб бердик, ҳосилдорликни 10 центнердан 25 центнерга кўтардик. Ёки ҳар йили ўртача 14 минг тоннадан пахта тайёрлаб келаётирмиз. Бу йил 20 минг тонналик маррани сўзсиз эгаллаймиз. Расул Суннатов, Эргаш Абдураҳимов, Райимжон Муҳаммадиев, Нормамат Абдуллаев бошлиқ бўлимларда пахта ёппасига машиналарда терилади, шунга яраша тараддуд кўрилаётир. Чўлқуварлар номи билан машҳур бўлган совхозимизни теримни тўла машиналаштиришда ҳам намунали хўжаликка айлантирамиз.

С. УСМОНОВ,
Ильич районидаги Титов номли 6-совхоз директори.

миз. Чунки бир машина бир кунда камида 30-40 теримчининг ишини бажаради. Шуни назарда тутиб, бу йил давлат билан қилинган шартномадаги пахтанинг ҳаммасини «зангори кема»ларда териб олишга қарор қилдик. Олтинбек Мирзабоев бошлиқ бўлим ишчилари 870 гектар майдонда пахтадан юқори ҳосил етиштирмоқдалар ва гектаридан 25 центнердан пахтани машиналарда териб оладилар. Бўлим ишчилари пайкалларни машина теримига мослаш, тележкаларда пахта ташиш каби ишлар билан шуғулланади. Қатор ораларига тўкилган пахтани териш учун подборщиклар, қолган кўракларни чувиш учун механизмларни ҳам тахт қилиб қўйдик.

Бригада ва звенолар орасида кўп ва юқори сорт пахта тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақа ташкил қилдик. 100 процент ҳосилни машиналарда териб олган бўлим, бригада ва звено бошлиқлари мукофотланади. Жалол Оқилтоев, Маҳмуд Боймирзаев, Мавлон Мўминов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ҳамма ҳосилни «зангори кема»ларда териб олишга тайёрланмоқдалар.

1971 йил теримни комплекс механизациялашда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришилган давр бўлади. Ҳалол меҳнатимиз билан бунёдга келтирган пахтамизнинг ҳаммасини машиналарда териб олиб, областимиз бўйича қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишига ўз улушимизни қўшамиз.

М. ЖИВОДЕРОВ,
Бўка районидаги «Бўка» совхози директори.

БУНКЕРГА БАРАКА

Колхозчи деҳқонларимиз янги беш йилликни янги ташаббус билан бошладилар. **Гектаридан олинадиган пахта ҳосилини 28 центнердан 36,6 центнерга етказишга қарор қилдилар. Ҳар бош сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини минг литрга кўпайтирмоқчимиз. Гўштга топшириладиган қорамолларнинг тирик вазнини планда кўзда тутилган 330 килограмм ўрнига 430 килограммга етказамиз.** Бошқа тармоқлардан ҳам юқори ҳосил ва катта даромад олиш тадбирлари кўрилмоқда.

Бундай катта планларни бажаришда пахтачилик ва бошқа тармоқларни комплекс механизациялаш, технологияни такомиллаштириш муҳим роль ўйнайди. **1971 йилда 1750 гектар майдонда ғўза ўстирамиз. Пландаги 4.550 тонна ўрнига 6 минг тонна пахта тайёрлаш мажбуриятини олганмиз. Шундан 2.200 тонна уруғлик пахта етказиб беришимиз керак.**

Областимиз меҳнаткашлари бу йил ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда териб олиш ҳақида социалистик мажбурият қабул қилдилар. Бу ватанпарварлик ташаббусига колхозимиз пахтакорлари ҳам якдиллик билан қўшилдилар. **Биз ялпи ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териб олиш режаларини тузиб чиқдик, уни тўла амалга оширамиз.**

Хўжалигимизда 39 та пахта териш машинаси бор. Шундан 32 машина ремонт қилиб бўлинди, қолганлари яқин кунларда қўлдан чиқарилади. 18 та кўрак териш машинасидан 7 таси тахт қилиб қўйилди, қолганлари жадал ремонт қилиняпти. Биз терим суръатини ва ялпи пахта миқдорини машиналар сонини кўпайтириш йўли билан эмас, балки, мавжуд машиналарнинг иш унумини ошириш йўли билан оширамиз. Ўтган йили ҳар бир машинада ўртача 52 тоннадан пахта терилган эди. **Бу йил ҳар бир машинанинг иш унумини 70 тоннага етказамиз.** Бу ишнинг уддасидан чиқадиган ажойиб механизатор кадрлар бор. Сафарбой Рисқулов, Анорқул Ниёзов, Жума Каримов, Камол Ҳакимов каби механик-ҳайдовчиларимиз мавсумда 90 тоннадан 200 тоннагача пахта териб бериш мажбуриятини олдилар. Колхозимизда 125 механизатор кадр бор. Шундан 60 киши механик-ҳайдовчи. Лекин зарур топилган чоғда ҳамма механизаторларимиз ҳам машиналар ўриндиғидан жой олиб, пахта тераверадилар.

Бу йил колхозимиз автотрактор паркида 11 киши механизаторликка ўқияпти. «Узсельхозтехника» район бирлашмаси қошидаги ва бошқа жойлардаги олти ойлик курсларда колхозимиз аъзоларидан 35 киши таълим оляпти. Шундай қилиб, **1971 йилдагина механизаторлар сони 46 кишига кўпаяди.** Ундан ташқари, анчагина шогирдлар тайёрланади. Хуллас, пахта йиғим-терими бошлангунча бутун техникани ремонтдан чиқариб қўямиз, етарли миқдорда малакали механизатор кадрлар тайёрлаймиз. Бу билан ялпи ҳосилнинг 80 процентини машиналарда териб олишга мустаҳкам замин яратамиз.

Қ. СИНДОРОВ,
Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДА

350 минг тонна пахта машиналарда терилади, 169 минг гектар майдондаги ҳосил қўл кучи ишлатилмай йиғиб олинади. Теримга 4439 машина, 1063 кўрак йиғиш машинаси, 966 механик подборщик, 7818 прицеп шайланади. Теримда 9017 механик-ҳайдовчи қатнашади. Курсларда 1610 киши ўқитилади, 1110 киши қайта тайёрланади. Механизаторликка техникумларнинг талабасидан 375 киши, шофёрлардан 980 киши жалб этилади.

Деҳқон бахти

Шундай замонда яшаяпмизки, меҳнат роҳатга айланди, оғир ишларнинг ҳаммасини олимларимиз, конструктор-инженерларимиз яратаётган хилма-хил машиналар бажаряпти. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, хусусан пахтага бўлган талаб ошиб боряпти. Бир вақтнинг ўзида деҳқон меҳнатини енгиллатадиган машиналар яратиляпти. Деҳқонлар ўша машиналар қувватидан самарали фойдаланиб, катта ғалабаларни қўлга киритяпти.

Масалан, бизнинг бригадани олиб кўринг. 100 гектар майдонда деҳқончилик қиламиз. Бу, илгариги ўрта миёна бир колхоз демакдир. Шунча ердаги ғўзани фақат машиналар ёрдамида парваришлаяпмиз. Тўғри, аъзоларимиз ҳам астойдил ишлашади. Ўтоқ қилади, ғўза суғоради. Лекин ишнинг оғири машиналар гарданига ортилган.

Бу йил яна икки муҳим масалани ҳал қилмоқчимиз. Планда белгиланган пахтанинг ҳаммасини «зангори кема»ларда териб олишга аҳд қилдик. Ҳар гектар ердан 26,5 центнердан пахта ҳосили олиш ҳақидаги шартномани имзолаганмиз. **Партиямизнинг XXIV съезди қарорларини муҳокама қилиб чиққач, ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш ҳақида оширилган мажбурият қабул қилдик.**

Демак, биз бу йил теримни комплекс механизациялаштирамиз ва пахта ҳосилдорлигини 40 центнерга етказамиз. Бу, партиямизнинг XXIV съезди қарорларига берган амалий жавобимиз бўлади.

Халқимизда «холва деган билан оғиз чучимайди» деган нақл бор. Олинган мажбуриятни тўла бажарганимиздагина пахтакорлик номини улуғлаган бўламиз. Бунинг учун астойдил меҳнат қилиб, ҳамма майдонларда мажбуриятга яраша ҳосил тўплашимиз керак. Шуни унутмаслик керакки, кам ҳосилли пайкалда машинанинг бункери кеч тўлади. Кузда машиналарнинг серунум ишлаши учун шу кунларда кўп ҳосил тўпланишини таъминлашимиз керак. Биз учинчи комплекс парваришни тугалладик. Ғўзаларимиз шоналаб, гуллаяпти.

Лекин ҳали қиладиган ишимиз кўп. Ғўзалар авжи сув талаб бўлди. Суғоришни кеча-кундуз ўтказяпмиз. Сувчиликка звено бошлиқлари ва тажрибакор деҳқонларни қўйгачмиз. Бир литр сувнинг исроф бўлишига йўл қўймаймиз. Ер етилиши билан чуқур культивация ўтказиб, намни тўла сақлаб қоляпмиз. Бегона ўтни бутунлай йўқотдик.

Арслон изидан, йигит сўзидан қайтмайди деган мақол бор. Биз теримни комплекс механизациялаштирамиз, ялпи ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда териб оламиз, ҳосилдорликни 40 центнерга етказамиз деб сўз берган эканмиз, бутун имкониятларни ишга солиб, сўзимизнинг устидан чиқамиз.

Х. ТУРСУНОВ,
Жиззах районидаги Ленин орденли «Москва» колхози комплекс механизациялашган пахтачилик бригадаси бошлиғи.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР · ХАБАРЛАР · ВОҚЕАЛАР

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИ VIII СЪЕЗДИНИНГ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

БЕРЛИН, 21 июнь. (ТАСС). Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съезди партия Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан қабул қилган резолюцияда бундай дейилади:

1. «Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолияти тўла-тўкис маъқуллансин;

2. Марказий Комитет докладида баён қилиб берилган вазифалар ва хулосалар маъқуллансин. Булар барча партия ташкилотларининг амалий фаолияти учун қўлланмадир».

АДН агентлиги берган хабарда айтиладики, резолюцияда Германия Бирлашган социалистик партияси кўрсатиб берган йўл тўғри ва муваффақиятли бўлиб чиққанлиги қайд қилиб ўтилди. «Ишчилар синфининг, кооперативлашган деҳқонларнинг, зиёлиларнинг ва бошқа барча меҳнаткашларнинг ривожланган социалистик жамият қуришдаги жуда катта муваффақиятлари Германия Демократик Республикасини ҳар томонлама мустаҳкамлашга олиб келди».

Германия Демократик Республикаси Европада тинчликнинг муҳим омили бўлиб қолди ва ўзининг халқаро обрўйини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади. Совет Иттифоқи билан тобора мустаҳкамланиб бораётган иттифоқ Германия Демократик Республикасининг бутун ривожланиши учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Социалистик давлатлар иттифоқининг мустаҳкам таркибий қисми бўлган, СССР халқлари билан ва социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатлари билан бузилмас қардошлик алоқаларини мустаҳкамлаб келаётган, антиимпериалистик кучларнинг ҳаммасини кескин равишда қўллаб-қувватлаётган Германия Демократик Республикаси тинчлик, демократия ва социализм фойдасини кўзлаб кучларнинг халқаро нисбатини янада ўзгартиришга ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг съезди «Германия Демократик Республикасининг социалистик ҳамдўстлик билан алоқаларини янада мустаҳкамлашни» ташқи сиёсатининг энг муҳим вазифаси, деб таъсифлайди.

Варшава Шартномаси ташкилотининг мустаҳкамланишига актив ҳисса қўшган Германия Бирлашган социалистик партияси ва Германия Демократик Республикаси ҳукумати бу иттифоқнинг ташқи ва ҳарбий сиёсатини тағин ҳам маҳкамроқ координация қилмоқ ва унинг мудофаа қувватини орттирмоқ учун шартномада қатнашаётган қолган давлатларнинг ҳаммаси билан биргаликда бундан буён ҳам бутун кучни сарфлашга тайёрдир.

«Съезд шуни қайд қиладики, социалистик мамлакатлар иттифоқи контрреволюциянинг барча ҳамлаларини даф қилиш чоғида ўзининг мустаҳкам иттифоқ эканлигини яққол кўрсатди. Чехословакия Социалистик Республикасидаги воқеаларнинг сабоқлари халқаро аҳамиятга эга. Европада социализмга — ҳарбий тазйиқ воситалари билан ҳам, ошкора ёки пинҳоний контрреволюция методлари билан ҳам ҳеч кимнинг ҳамла қилишига йўл қўймаслик учун бундан буён ҳам ўз иттифоқчилари билан бирга ҳамма чораларни кўраверади.

Съезд капитал мамлакатларида энг муҳим ва энг қудратли антимонополистик куч бўлган ишчилар синфи билан ўзининг бирдамлиги бузилмас бирдамлик эканлигини таъкидлайди. Миллий ва социал озодлик учун, эски ва янги мустамлакачиликка, ирқчиликка қарши курашаётган барча халқлар, давлатлар, партиялар ва ҳаракатларни Германия Бирлашган социалистик партияси изчиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Партия съезди жаҳондаги революцион кучларнинг ҳужумини тўхтатиб қолиш мақсадида империализмнинг қилаётган уринишлари бундан буён ҳам барбод бўлиши муқаррар эканлигига ишонч билдиради.

Германия Бирлашган социалистик партияси коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йил июнь ойидаги халқаро кенгашида коллектив бўлиб ишлаб чиқилган ва келишиб олинган ягона йўлни ўтказиш учун, муштарак вазифаларни бажариш учун изчиллик билан курашиб келмоқда.

Съезд Хитой раҳбарларининг барча социалистик мамлакатларга ва барча марксчи-ленинчи партияларга қарши қаратилган буюк давлатчилик, шовинистик, антисовет сиёсатини кескин равишда қоралайди. Шу билан бирга Германия Демократик Республикасининг Хитой Халқ Республикаси билан муносабатларини нормаллаштириш ва империализмга қарши курашда биргаликда ҳаракат қилишга эришиш Германия Бирлашган социалистик партиясининг принципиал йўлига мувофиқдир.

Партия съезди Марказий Комитет олдига империализмга қарши биргаликда ҳаракат қилиш манфаатларини кўзлаб барча демократик ташкилотлар ва ҳаракатлар билан, социалистлар ва социал демократлар билан ҳамкорлик қилишни давом эттириш вазифасини қўяди.

Съезд КПСС XXIV съезди таклиф қилган муҳим тинчлик программасини қўллаб-қувватлайди».

Съезд Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетига ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматига хавфсизлик масалаларига бағишлаб Умумевропа кенгашини тезроқ чақириш ва ўтказишга актив кўмаклашиш вазифасини топширади. СССР ва Польша Халқ Республикасининг Германия Федератив Республикаси билан тузган шартномаларини тезроқ ратификация қилиш «китъамиздаги аҳволни соғломлаштиришнинг принципиал муҳим омили» бўлади, дейилади резолюцияда.

Германия Демократик Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотида ва унинг ихтисослаштирилган ташкилотларига қатнашуви бутун дунёда тинчликни таъминлашга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг универсаллигини таъминлашга қаратилган муҳим талабдир. Съезд Германия Демократик Республикаси барча миллатлар билан нормал дипломатик муносабатлар ўрнатишга тайёр эканлигини таъкидлайди. Германия Демократик Республикаси Германия Федератив Республикаси билан халқаро ҳуқуқ асосида тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатишга интилмоқда.

Бир-бирига қарама-қарши ижтимоий тузумга эга бирбиридан мустақил икки давлат бўлган Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида чегаралар бўлиши қонуниятли жараёндир. Шу сабабли улар ўртасидаги муносабатлар халқаро ҳуқуққа асосланган фақат тинч-тотув яшаш муносабатларигина бўлиши мумкин.

Съезд Европанинг қоқ ўртасидаги кескинликни юмшатиш манфаатларини кўзлаб Ғарбий Берлин билан муносабатларни нормаллаштиришга кўмаклашишга тайёр эканлигини изҳор қилади. Аммо Ғарбий Берлин ҳеч қачон Германия Федератив Республикасиники бўлган эмас ва бундан буён ҳам асло уники бўлмайди.

Ҳисобот докладида ва Марказий Комитет Директиваларида баён қилиб берилган, «социалистик ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан ривожлантириш, самарадорликни ўстириш, фан-техникани тараққий эттириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини янада оширишни» асосий мақсад қилиб олган ва 1971 — 1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик план вазифаларини съезд маъқуллайди.

Совет Иттифоқи билан ва ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашида қатнашувчи бошқа давлатлар билан тағин ҳам мустаҳкам ва кенг ҳажмдаги ҳамкорликни биринчи навбатда кучайтиришга қаратилган ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш борасида ҳисобот докладида белгилаб берилган йўлни съезд таъкидлади.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съезди партиянинг барча аъзоларига ва партия аъзолигига кандидатларга, ишчилар синфига, кооперативлашган деҳқонларга ва зиёлиларга, Германия Демократик Республикасининг барча меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни ривожланган социалистик жамият қуришни давом эттиришнинг катта ва юксак вазифаларини биргаликда қилинаётган ижодий меҳнат жараёнида ҳал этишга чақирди.

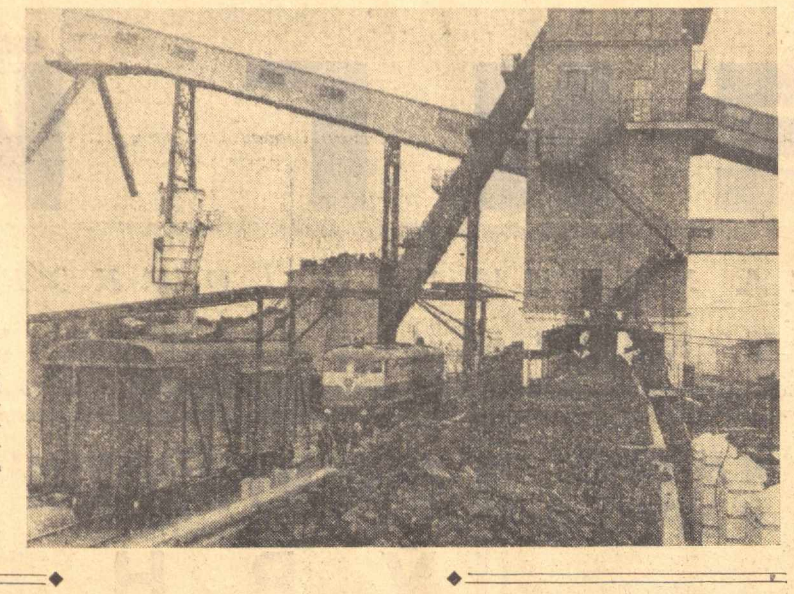

МОНГОЛИЯ. Мамлакат меҳнаткашлари Халқ революциясининг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар. Нагайха шахтасининг кончилари мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Суратда: Нагайха шахтасида вагонларга кўмир ортилмоқда.

А. Батанов ва К. Болдохонов фотоси. (ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

АСАЛАРИ ЗАҲРИ

Асалари заҳри бебаҳо дори. Лекин афсуски, ҳозиргача у ари танасидаги заҳар сақланадиган халтачани олиш йўли билан тайёрланади. Шундан кейин асалари ўлади. Француз физиологлари заҳри олингандан кейин асалари ўлмаслиги учун махсус қурилма яратдилар. Бунинг учун асалари азот оксиди билан ухлатилиб, унинг заҳарли халтачасига кучсиз электр токи юборилади. Натижада ари нишидан заҳар томчиси оқиб тушади. Бир оздан кейин асалари уйғониб, ҳеч нарса бўлмагандек асал излаб учиб кетади. Маълум вақтдан кейин эса заҳарини бериш учун у яна қайтиб келади.

ДЕНГИЗДАН ШАКАР

Австралиянинг Тасмания соҳилларидаги бепоён қўнғир сув ўтлари «даласи» ҳозирги пайтда чинакам саноат ишлаб чиқариши объектига айланди. Бу ердаги сув ўтларидан қимматли модда — натрий альгинати олинади. Бу шакар, аниқроғи полисахарид моддаси бўлиб, у кўпгина озиқ-овқат маҳсулотларини тайёрлашда кенг қўлланилади.

СОВУН ДАРАХТИ

Флорида ярим оролида «совун дарахти» ўсади. Унинг пишган меваси ишқаланса кўпик ҳосил бўлади. Маҳаллий аҳоли кир ювишда фақат шу дарахт мевасидан фойдаланади.

ДУНЁ ТИЛЛАРИ

Дунёда халқларга қараганда тиллар кўп. Ер юзида тахминан 1300 хил халқ яшайди. Лекин улар 3000 дан зиёд тилда гаплашадилар. Масалан, Суданда 117, Конгода 500, Индонезияда эса 250 тилда гаплашишади.

ХАВФЛИ ЭПИДЕМИЯ

БОГОТА. Колумбиянинг Летисия шаҳрида қизамиқ кўпайди. 30 бола нобуд бўлди. Дори-дармон ғоят камчилигидан аҳвол янада кескинлашмоқда.

«Эспектадор» газетасининг хабар беришича, Летисиянинг медицина муассасалари ҳукуматга мурожаат қилиб, хавфли эпидемияни тугатмоқ учун ошиғич равишда вакцина билан дори-дармон юборилишини сўрадилар. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН ҲУКУМАТИНИНГ ИЛТИМОСИГА БИНОАН

ДЕҲЛИ, 21 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон ҳукуматининг таклифига биноан, Совет Иттифоқи ҳозирги вақтда Ҳиндистон территориясида турган шарқий покистонлик қочоқлар проблемасини ҳал этишда ёрдам кўрсатиш учун «АН-12» транспорт самолётларини юборди. Қочоқларни озиқ-овқат, дори-дармон ва кийим-кечак билан таъминлаш проблемасини енгиллаштирмоқ учун Ҳиндистон ҳукумати қочоқларни Ғарбий Бенгалия штатидан мамлакатнинг бошқа районларига юборяпти.

Совет Иттифоқининг Ҳиндистонга келган иккита «АН-12» самолёти Калькутта шаҳридан Мадҳия Прадеш штатидаги Райпур шаҳрига дастлабки қатновларни бошлаб юборди. Мураккаб метеорология шароитларига қарамай совет самолётларининг экипажлари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни яхши уддалаяптилар. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлаб ёзишича, совет учувчиларининг фидокорона меҳнати Ҳиндистон маъмурлари билан кенг жамоатчиликнинг таҳсинларига сазовор бўлмоқда.

СОВЕТ ЭЛЧИХОНАСИДА КОНЦЕРТ

БЕРЛИН, 22 июнь. (ТАСС). Дипломатик корпус оқсоқоли, СССРнинг ГДРдаги элчиси П. А. Абрасимовнинг таклифига биноан Совет санъати усталари 21 июнь кечқурун ГДРдаги СССР элчихонасида катта концерт қўйиб бердилар. Концерт программаси Германия Бирлашган Социалистик партиясининг куни кеча тамом бўлган VIII съездига бағишланди. Концертда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер, ГДР Министрлар Советининг раиси В. Штоф, ГДРнинг бошқа раҳбар арбоблари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

Катта ва ранг-баранг программага мувофиқ Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган давлат халқ рақс ансамбли — «Баҳор» Озарбайжон ССР халқ артисти М. Магомаев, РСФСРда хизмат кўрсатган артист О. Воронец ва Москва, Грузия, Литва, Туркманистоннинг бошқа таниқли артистлари ўз санъатларини намойиш қилдилар. Концерт зўр муваффақият билан ўтди.

ИСРОИЛДА ЗАБАСТОВКА

НЬЮ-ЙОРК, 21 июнь. (ТАСС). Америка агентликларининг хабарларига кўра, ҳозирги вақтда Исроилда электр корпорацияси ишчи ва хизматчиларининг забастовкаси давом этмоқда. Кўпгина саноат марказлари электр таъминотидан маҳрум бўлиб қолди. Забастовка давом этаверса мамлакатнинг асосий саноат корхоналари тўхтаб қолиши мумкин.

Кеча Исроилнинг асосий портларидан Ашдод билан Эйлат таможняси ходимларининг забастовкаси бошланди. Забастовка шу портларнинг ишини тамомила тўхтатиб қўйди. Иш ташловчиларга қарши курашмоқ учун полициянинг кучайтирилган отрядлари ташланди.

Исроил ҳукуматининг сиёсатидан меҳнаткашлар кенг оммаси норози бўлмоқда ва забастовка ҳаракати тобора кўпаймоқда.

ҲИНДИ-ХИТОЙ ФРОНТЛАРИДА

ХАНОЙ. (ТАСС). Озодлик матбуоти агентлигининг маълумотларига кўра, июнь ойининг дастлабки ўн куни мобайнида жанубий вьетнамлик ватанпарварлар Чавинь вилоятида Америка — Сайгон қўшинларининг 54 та таянч пунктини яксон қилдилар.

Каосан Патет-Лао агентлигининг хабар беришича, Лаос халқ озодлик армиясининг жангчилари шу ойнинг дастлабки 15 куни ичида душманнинг бир мингга яқин солдат ва офицерини сафдан чиқардилар, 40 та тўпини қўлга туширдилар, 8 та вертолётни уриб туширдилар.

Африка бирлиги ташкилоти ассамблеясида

АДДИС-АБЕБА, 22 июнь. (ТАСС махсус мухбири).

Африка бирлиги ташкилоти давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқларининг VIII ассамблеяси очилишида раислик қилган Замбия президенти К. Каунда ассамблея номига СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиндан табрикнома келганлигини бу табрикнома ассамблея делегатларига тарқатилишини делегатларга маълум қилди.

Каунда ассамблея номига Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари У. Тандан ҳам мактуб олинганлигини шу мактубда у Африка бирлиги ташкилотининг бирлиги муҳимлигини таъкидлаганлигини ва ассамблея ишига муваффақият тилаганлигини айтди.

Биринчи иш куни давомида сўзга чиққан Эфиопия, Судан, Сенегал, Сомали, Нигерия, Камерун, ва Замбия давлатларининг бошлиқлари Африка мамлакатларининг бирлигини мустаҳкамлашга қаттиқ бел боғлаганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Эфиопия императори Хайле Селассие 1 нинг таклифига биноан Мавритания президенти Моктар Улф Дадда Африка бирлиги ташкилоти давлатлар ва ҳукуматлар бошлиқлари VIII ассамблеясининг раиси қилиб сайланди.

СССР ва ГДР тарихчиларининг учрашуви

Улуғ Ватан урушида империализм кучлари қаттиқ мағлубиятга учради, социалистик тузум ўзининг енгилмас қудратини намойиш этди, социалистик лагерь бунёдга келди. Ҳозирги вақтда ҳам турли халқаро проблемаларни қурол кучи билан ҳал этишга уринаётган кишилар шу уруш якунлари ва сабоқларини эсга олмоқлари керак, деди Берлинга ҳужум қилган 62- армиянинг собиқ қўмондони, Совет Иттифоқи маршали В. И. Чуйков. У СССР ва ГДР тарихчилари комиссиясининг 21 июнь куни Москвада очилган илмий конференциясида сўзга чиқди.

Улуғ Ватан урушининг 30 йиллигига бағишланган конференция Улуғ Ватан уруши арафасида ва уруш даврида халқаро аҳвол ва СССРнинг ташқи сиёсати проблемасини муҳокама қилади. (ТАСС).

ҲИНДИСТОН—ПОКИСТОН ЧЕГАРАСИДАГИ АҲВОЛ

КАРОЧИ, 21 июнь. (ТАСС). Покистон ҳукумати Ҳиндистон ҳукуматига «давлат чегараси бузилаётганлиги» муносабати билан норозилик билдирди. АПН агентлигининг хабарида айтилишича, Ҳиндистоннинг Исломободдаги олий комиссарига 19 июнда топширилган норозилик нотасида Ҳиндистон томонидан Покистон территориясига 10 июнда кириб келган «исёнчилар» Жанитиапурдаги (Силҳет округи) Покистон чегарасига ҳужум қилдилар, дейилади.

ПАРИЖ, 21 июнь. (ТАСС). Франц Пресс агентлиги мухбири Пресс Траст оф Индия агентлигининг хабарига асосланиб, бундай деб ёзади. Бангла деш ҳаракатининг қатнашчилари (Шарқий Покистон) кейинги икки кун ичида ўзларининг партизанлик ҳаракатларини кучайтириб юбордилар. Улар Покистоннинг ҳарбий гарнизонларига тўсатдан қилаётган ҳужумларида минометлар ва пулемётлардан фойдаланмоқдалар.

ДЕҲЛИ, 21 июнь. (ТАСС). ПТИ агентлигининг хабарида айтилишича, 18 июнь эрталаб Покистон қўшинлари Ҳиндистоннинг Ғарбий Бенгалия штатида Фулбайридаги чегара постини ўққа тутганлар. Ҳиндистон томони жавоб ўти очган. ЮНИ агентлигининг хабарида айтилишича, 19 июнда Покистон қўшинлари Ғарбий Бенгалиянинг икки қишлоғидаги олдинги чегара постларини ўққа тутганлар.

ДАККА, 21 июнь. (ТАСС). АПП агентлигининг расмий баёнотларга асосланиб берган хабарида айтилишича, 16-17 июнь кунлари Жессор, Комилла ва Силҳет округларидаги чегара районлари Ҳиндистон территорияси томонидан ўққа тутилган.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 25 июнда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ

ШЕКСПИР ҲАҚИДА ЯНГИЛИК

ХАЛҚАРО ФЕЛЬЕТОН

Шекспирнинг ҳали эълон қилинмаган асари топилди. Шекспир Вьетнамга бағишланган бу асари устида уч йил ишлади. Бунинг учун каттагина маблағ ҳам сарфлади. Лекин у тайёр бўлганида, эълон қилиш мумкин эмаслиги маълум бўлиб қолди. Вазият ўзгарди, дейишяпти. Яъни одамлар энди уни тушунишмасмиш. Шундай деб янги асарни жавонга қўйиб қўйишди.

Нима, одамлар Шекспирни тушунишмайдими? Шекспирни жавонга-я!

Ҳолбуки, бир неча ой бурун шекспиршунослар орасида: Шекспир янги асар яратяпти, деган гап юрган эди. Энди бўлса, мана сизга, ҳамма нарса таққа тўхтатилди.

«Бу ўрдак сасиган экан, шундайлигича қутида тураверсин» деди ҳамма нарсадан хавфсирайдиган раҳбарлардан бири. Газетада ҳам худди шундай деб босилиб чиқди. Умуман у дейишди, бу дейишди, Шекспирнинг янги асарини халқ кўзидан нарироқ тутишга қарор қилишди.

Албатта, бу ўринда: балки Шекспир ҳукуматни танқид қилгандир, деган савол туғилиши мумкин? Балки унинг сатрлари орасида нималар яширингандир?

Ҳамма гап ана шунда-да! Шекспир ҳукуматни ёқлаб чиққан. Унинг ҳар бир сўзи, ҳар бир фикри ҳукумат тарафида. Лекин худди шунинг учун ҳам одамлар уни тушунишмайди, деган хавф пайдо бўлди. Шекспирнинг ҳукуматни қўллаб-қувватлаши унга фойда эмас, балки катта зиён етказармиш...

Шекспирнинг шов-шувга сабаб бўлган ана шу асари «Вьетнам, Вьетнам!» деб аталади. Ростини айтганда унинг ўзи бу фильмга сценарий ҳам ёзмаган, режиссёрлик ҳам қилмаган. Аммо у бутун ишни бошқариб борди. Чунки Фрэнк Шекспир — Америка Қўшма Штатлари информация агентлигининг бошлиғидир. Шунинг учун ҳам фильмни яратиш унга топширилган эди. Фильмнинг мақсади — Америка Вьетнамда жирканч агрессия уруш эмас, балки адолатли, мудофаа уруши олиб бораётганини кўрсатишдан иборат эди. Американинг Вьетнамдаги солдатлари қонхўр эмас, балки маҳаллий аҳолининг жонкуяри, Вашингтон сиёсати эса чинакам тўғри сиёсатдир. Фильм ана шундай ўйланган эди, бажарилиши ҳам худди шундай бўлди.

Лекин Шекспир яратган фильмни экранга чиқармасликка қарор қилинди. Чунки Америка пропагандаси мутахассисларининг гапига қараганда бу фильм ўзларининг сиёсатига қарши ҳужжат бўлиб хизмат қилиши мумкин эмиш.

Энди вазият ҳақида ўзингиз бир ўйлаб кўринг. Фильмда Шекспир ҳукуматни қўллаб-қувватлади. Унинг сиёсатини маъқуллаб чиқди. Ҳукумат бўлса: қўйсангчи, дейди, бизни қўллаш керак эмас, кишиларнинг ғашига тегмаслик керак. Албатта, сўкишнинг ҳам кераги йўқ, энг яхшиси жим туриш керак. Ҳеч кимнинг ғашига тегмаслик учун шуниси маъқул. Бунинг устига яқин орада сайловлар — тинчлик ҳақида жар солиш пайти яқинлашмоқда.

Ҳа, чиндан ҳам вазият жуда ғайри табиий: Америка ҳукумати ўз шахсий сиёсатини қўллаб-қувватлашларидан қўрқаётир!..

Фрэнк Шекспирнинг ёруғ дунёни кўрмасдан жувонмарг бўлган янги асарининг қисқача тарихи ана шундай. Унинг ходимларидан бири, афтидан узоқни кўрадиган одам бўлса керак, шундай деди: «Ҳечқиси йўқ, ҳозир бўлмаса, кейинчалик, 1981 йилда ёки 1999 йилда бу фильм экранга чиқарилиши мумкин. Ҳозир туғилмаганлар ўшанда шу фильмга қараб тарихни ўрганишади». Унинг гапида жон бор. Авлодлар АҚШ тарихидан Вьетнамдаги уруш ҳақидаги қора саҳифаларни диққат билан ўрганишади. Ана шу маънода ҳам авлодлар, барибир Фрэнк Шекспирдан чексиз миннатдор бўладилар.

Генрих БОРОВИК, (АПН).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Ахборот. Ўзбек тилида: 18.10 — Холисхон Кодирова куйлайди. 18.45 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Футбол: «ПАХТАКОР» — «СПАРТАК» (Москва). 20.45 — КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! 21.00 — МОСКВА. 21.05 — Концерт. 22.00 — Футбол: «ДИНАМО» (Киев) — ЦСКА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.25 — МОСКВА. 17.30 — Тўрт танкчи ва ит (бадиий фильм). 18.30 — Телеочерк. 19.00 — Музикали кўрсатув. 19.35 — Ҳужжатли фильм). 20.00 — Эски замон помешчиклари (телефильм). 21.00 — ТОШКЕНТ. «Мардлик — мангулик». 21.30 — Номаълум солдат бўлмайди (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 21.00 — Саноат ходимлари учун кўрсатув. 21.40 — Евгений Онегин (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/VI да Корсар, 24/VI да Ойжамол, 25/VI да Аида.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/VI да Алжонларим, 24/VI да Олтин девор.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Асосий зарба (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 2, 4 ярим ва кеч соат 7, 9.15 минутда).

Тунги смена — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КЎКЧА» (кундуз соат 1, 5 ва кеч соат 7 да).

Осмоннинг бир бўлаги — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Сариқ чемадон саргузашти (эрталаб соат 11, кундуз 5 ярим), Гул ва тош (кундуз соат 12 ярим, 3, кеч 7 ва 9.15 минутда) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Ярим тундаги саргузашт — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ефрейтор Збруевнинг етти қайлиғи — «КЎКЧА» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч соат 8.45 минутда).

Жаҳон экранининг комиклари — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Венгер бойи, Золтан Карпатининг тақдири — «МОСКВА» (кеч соат 8.40 минутда).

Чегарада отилган ўқ — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Мен уни яхши билардим — ТЕЛЬМАН номли.

Тунги смена — «ФЕСТИВАЛЬ».

Чегарада отилган ўқ — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ТОПОГРАФИЯ ТЕХНИКУМИ
1971—1972 ўқув йили учун
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўрта малакали мутахассислар тайёрлайди: техник-топографлар, техник-геодезистлар, техник-картографлар.

9 йиллик маълумотга эга бўлганлар учун ўқиш муддати 3 йилу 9 ой, 10 йиллик маълумотга эга бўлганлар учун 2 йилу 9 ой.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан бошланиб, қуйидаги фанлардан имтиҳон топширилади: Математика, (оғзаки), рус тили (ёзма).

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади:

Техникум қошида техник-топограф, техник геодезист ва техник-картографлар тайёрлаш бўйича сиртқи бўлим мавжуд.

Бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-125, Черданцев массиви 2-уй.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
23 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
СССР биринчилиги учун олий лига «А» классидаги «СПАРТАК» (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида
ФУТБОЛ

ҚАРШИ ШАҲРИДА
26-27 июнда
Ўзбекистон ССР пул-буюм лотереи ютуқларининг учинчи ютуқлар тиражи
ЎТКАЗИЛАДИ

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331421. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 333142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330253. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 51—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.